

MTN çetəsinin
"fişəng"
cinayəti
Ali
Məhkəmədə
yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 iyun 2016-cı il Bazar ertəsi № 122 (6443) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentlərin üçlü Bakı görüşündən əsas gözlənti

Əliyev-Putin-Ruhani görüşü Qarabağ məsələsində razılaşma ilə tarixə düşə bilər...

yazısı səh.9-da

Erməni politoloq:

"Biz müharibəni uduzmuşuq, bu, açıq-aydındır..."

yazısı səh.11-də

İlhamiyyə Rza ANS-dən ayrılma səbəbi haqda: "Mən satıcı yox, aparıcı və telejurnalistəm"

yazısı səh.6-da

Azərbaycanın "Ağ kitab"ı varmı?

yazısı səh.9-da

Paytaxtda ət qiymətinə qarpız və yemiş satılır - əməkdaşımızın bazar qeydləri

yazısı səh.14-də

Elxan Şahinoğlu:

"Bakı Ankara və Moskvanı barışdırma bilər"

yazısı səh.4-də

Bakıda internatda şagirdin zorlanması qalmaqal böyüyür - yeni faktlar

yazısı səh.12-də

Sabah mübarək Ramazan ayı başlayır, bu ayda necə qidalanmalı?

yazısı səh.12-də

Parisin topla "partlaması" vaxtı gəldi: yenə göz yaşları...

Fransada "Avro-2016"nın startı verilir

yazısı səh.15-də

Azərbaycanda orta təhsili yorucu edən nədir - dərs yükü, uzun tətillər, yoxsa?..

yazısı səh.13-də

Kritik Berlin səfəri - çətin dönmənin qəliz seçimi

PREZİDENT ƏLİYEV ALMANİYAYA ƏRDOĞANIN MESAJINI APARIR

Səfəri zəruri edən səbəblər və kontur-səbəblər; "saxta soyqırım"la bağlı Bundestaqın qərarı iki qardaş ölkəni bir-birinə daha da yaxınlaşdırmaqla bərabər, Berlinin özünü də seçimlə üzləşdirib; Almaniya Qarabağ məsələsində balansını necə düzəldəcək?..

yazısı səh.8-də

Xalq artistinin qızının adı "erməni stilist" qalmaqalında

Bakının ən tanınmış gözəllik salonlarının saç ustaları məşhur erməni Georgi Kotdan dərs almaq üçün Soçiyə gediblər; işdə adı hallananlardan biri də Ramiz Novruzun qızıdır

yazısı səh.3-də

Kamal Qasımov

"Yeni Müsavat"ın mühacir əməkdaşı:
"Hərdən elə olur ki, hər şeyi atıb gəlmək istəyirsən"

yazısı səh.7-də

Rauf Qurbanov

Azərbaycanın baş kommunistindən heyrətamiz açıqlamalar

yazısı səh.6-da

Ramiz Əmirli

"Dünya azərbaycanlıları dövlətimizin gücünü hiss etdilər"

yazısı səh.5-də

6 iyun 2016

ABŞ-ın hərbi gəmisi Qara dəniz sularına daxil olur - Rusiya narahatdır

ABŞ-ın raketdaşıyıcı hərbi gəmisi Qara dəniz sularına daxil olur, Rusiya narahatdır. Musavat.com Rusiya saytlarına istinadən bildirir ki, ABŞ-ın raket daşıyıcı "Porter" adlı hərbi gəmisi "Atlantic resolve" ("Atlantik qətiyyət") adlı ikitərəfli hərbi təlimlərdə iştirak etmək üçün Qara dəniz hövzəsinə daxil olur. Bu barədə ABŞ-ın hərbi-dəniz qüvvələrinin rəsmi saytında da qeyd olunub.

"ABŞ NATO üzrə müttəfiqlərinin kollektiv təhlükəsizliyinə bağlılığını və Avropadakı partnyorlarına dəstəyini hər zaman nümayiş etdirəcək" deyərək ABŞ donanmasının rəsmi sahifəsində bildirilir. Qeyd olunur ki, təlimlər "müttəfiqlərimizin və partnyorlarımızın (ABŞ-ın red.) dəniz təhlükəsizliyinin, sabitliyinin, habelə onların dəniz potensialının yüksəldilməsi" məqsədilə aparılır.

ABŞ-ın "Porter" hərbi gəmisi daimi baza olaraq İspaniyada lövbər salır. Gəmi, Montrö anlaşmasına görə, Qara dəniz sularında 21 sutkadan artıq qala bilməz. Bununla bağlı Rusiyadan artıq reaksiya gəlib. Rusiya Federasiya Şurasının müdafiə və təhlükəsizlik komitəsinin birinci müavini Frants Klintseviç ABŞ-ın bu hərəkətini NATO-nun "qlobal zərbə" vurmağa hazırlığı kimi qiymətləndirib və ABŞ-ın bunun üçün plasdarm yaratmaqda olduğunu söyləyib.

Bundan öncə Rusiyanın NATO-dakı daimi nümayəndəsi Aleksandr Qruşko NATO-nu Qara dəniz akvatoriyasında konfrontasiya sxemlərini daşımaqda günahlandırıb. Onun sözlərinə görə, "Rusiya Qara dənizin "NATO dənizinə" çevrilməməsi üçün əlindən gələni edəcək və ölkəyə cənub istiqamətdən güc yolu ilə təzyiç göstərilməsinin qarşısını alacaq".

□ VAQIF

Şirvan sakinləri məscidə gedən yolun bərabadlığından şikayətçidirlər

Şirvan sakinləri adından redaksiyamıza məktub daxil olub. Məktubda Şirvan şəhəri, A.Mustafayev küçəsində yerləşən məscidə gedən avtomobil yolunun bərabad olması diqqətə çatdırılır. Bildirilir ki, illər öncə yerli hakimiyyəti məscidə gedən yola asfalt vurdurub. 2 il əvvəl isə həmin küçədən su xətti çəkilib və bu məqsədlə asfalt örtük qazılıb.

"İnanın o vaxtdan məscidə gedən yol tamam bərabad vəziyyətə düşüb. Qışda yağış, qar yağanda yolda ancaq qayıqla hərəkət etmək mümkündür. Quraqlıq olanda da dərin çuxurlardan yolu nə piyada, nə də maşınla keçmək olmur. Nəçə ildir ki, məscidə ahıl, qoca, yaşlı, cavan qadın, kişi ibadətini etməyə getmək üçün zülm çəkir. Yolun uzunluğu heç 500 metr də deyil. Nə belədirsə su çəkənlər yolumuzu dağıdandan sonra gəlib düzəltmirlər. Qarşından müqəddəs Ramazan ayı gəlir. "Yeni Müsavat" qəzetinin rəhbərliyindən xahiş edirik Allah evinin -məscidin yolunun bərabad vəziyyətdə olmağın ictimailəşdirsin, lazımı qurumların diqqətinə çatdırsın ki, gəlib yolda asfaltı bərpa etsinlər", - deyərək müraciət müəllifləri yazırlar.

□ E.HÜSEYNOV

Şəhid hərbiçinin bacısı ölümdən xilas edildi

Aprelin əvvəllərində Azərbaycan-Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində düşmən təxribatının qarşısını alarkən qəhrəmancasına şəhid olmuş kapitan İncilab Quliyevin bacısının həyatı üçün yaranan təhlükəni həkimlərin müdaxiləsi ilə aradan qaldırmaq mümkün olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Abbas Səhhet adına 1 saylı Gəncə Şəhər Xəstəxanasında sağlamlığını bərpa etdikdən sonra evə buraxılan Filyar Quluzadənin yola salınmasında şəhər Səhiyyə İdarəsinin rəisi, professor Əlikram Məmmədov, xəstəxananın baş həkimi və pasiyentin sağlamlığına qovuşmasında əməyi olan tibb işçiləri iştirak ediblər.

Şəhid atası Çingiz Quliyev çıxış edərək, ailəsində ikinci itkinin yaşanmasına imkan vermədiklərinə və qızının müalicəsinə göstərilən diqqətə görə şəhər İcra Hakimiyyətinin və Səhiyyə İdarəsinin rəhbərliyinə, eləcə də xəstəxananın kollektivinə dərin minnətdarlığını bildirib.

Qeyd olunub ki, doğuşdan bir müddət sonra qanax-

ma diaqnozu ilə Gəncə Şəhər Perinatal Mərkəzinə gətirilən Filyar Quluzadə həkim və cərrahların birgə konsili-umundan sonra təcili cərrahi əməliyyata götürüldü. Ciddi müalicə kursları nəticəsində ümumi vəziyyəti stabilləşdikdən sonra xəstə üzərində ikinci əməliyyat aparılıb. Dörd saata yaxın davam edən ağır əməliyyatı professor Əlikram Məmmədov icra edib.

Vurğulanıb ki, bu mürək-

kəb əməliyyatlar paytaxt Bə Perinatal Mərkəzinə gətirilən Filyar Quluzadə həkim və cərrahların birgə konsili-umundan sonra təcili cərrahi əməliyyata götürüldü. Ciddi müalicə kursları nəticəsində ümumi vəziyyəti stabilləşdikdən sonra xəstə üzərində ikinci əməliyyat aparılıb. Dörd saata yaxın davam edən ağır əməliyyatı professor Əlikram Məmmədov icra edib.

Gülər Əhmədova psixoloji mərkəz açacaq

Sabiq deputat vəkil Adəm Məmmədovla ortaq layihəyə start verəcək

Vəkil Adəm Məmmədov yeni yaradacağı ictimai qurumun anonsunu verib. O, bu haqda sosial şəbəkədəki statusunda yazıb. Musavat.com vəkili bu layihə çərçivəsində kiminlə çalışacağını da statusdan öyrənib.

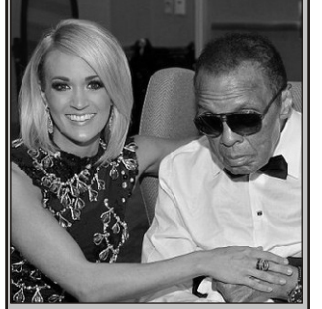
A.Məmmədovun yazdıqlarını nəzərinizə çatdırırıq:

"İnsanlar yaşadıkları həyatı qiymətləndirib, dəyərləndirə bilsələr biz də belə insanlara hörmət edib dəyər verməliyik. Bir müddətdir ki, artıq siyasi həyatdan uzaqlaşmış ictimaiyyətin kifayət qədər tanınan, yazılmış bir yana yazılmamış qanunlara belə münasibətdə xarakter nümayiş etdirmiş Gülər xanım Əhmədova ilə tanışlıq və işçi görüşlərinin nəticəsi olaraq (psixoloji-hüquqi yardım) bir araya gəlib, ciddi bir ictimai qurum yaratmağı nəzərdə tuturuq. Düşünürəm ki, Gülər xanımın təcrübəsi və xarakteri, təhsili (psixologiya üzrə elmlər namizədi) bu layihənin effektiv işləməsi üçün vacib şərtidir. Edilən hərəkət və hərəkətsizliyə fərqli prizmadan müxtəlif münasibətlər ola bilər. Ən əsası odur ki, çətin zamanlarda belə insan xarakterini və mövqeyini ortaya qoya bilib, yeri gələndə susmağı bacarsın... Son dövrdə mətbuat səhifələrində Gülər xanım Əhmədovaya qarşı kampaniya şəklində bəzi xoşa gəlməz, təhdid xarakterli yazılarla rastlaşsın ki, bunu yaxşı hal hesab etmirəm. Məsələnin detallarına toxunmadan həmin yazarların nəzərinə birçə faktı çatdırmaq istəyirəm ki, həyatlarında oxşar duruma düşsəydilər, dostları və düşmənləri qarşısında bu qədər mərdi-mərdanə, dik dura bilərdilərmi?"

Musavat.com xatırladır ki, qısa müddət bundan öncə G.Əhmədovanın Hafiz Hacıyevin rəhbərlik etdiyi Müasir Müsavat Partiyasına dəvət olunması barədə xəbərlər dolayıdır. Hər iki tərəf bu dəvəti təsdiqləyə de, hər hansı sonuc görünmədi. Həbsdən çıxandan sonra siyasətə qayıtmayacağı ilə bağlı anons verən G.Əhmədovanın hazırda ictimai fəaliyyətlə məşğul olacağı da inandırıcıdır.

G.Əhmədovadan A.Məmmədovun yazdığı anonsla bağlı fikirlərini öyrənməyə çalışsaq da, buna nail ola bilmədik. Mövzunu davam etdirəcəyik.

□ SEVİNC

Məhəmməd Əlinin son görüntüsü

74 yaşında vəfat edən əfsanəvi boksçu Məhəmməd Əlinin son görüntüsü yayılıb. Axar.az xəbər verir ki, Məhəmməd Əli son dəfə aprelin 8-də Arizonada bir yardım kampaniyasına qatılıb. Boksçunun bu tədbir zamanı çəkilən fotosu sosial şəbəkədə yayılıb.

Əfsanəvi boksçunun qızı Hana sosial mediada yayımladığı açıqlamada bunları yazıb: "Atamın bütün orqanları dayandı, ürəyi isə düz 30 dəqiqə döyündü. Bu, görünməmiş hadisə idi".

Məhəmməd Əli iyunun 3-də vəfat edib.

İŞİD terrorçuları Mosulda 19 qızı yandırır

İŞİD terror qruplaşmasının üzvləri İraqın Mosul şəhərində 19 kürd əsilli qızı sakinlərin gözləri qarşısında edam edib. "Report" "RIAS Novosti"yə istinadən xəbər verir ki, bu barədə Kürdistan Vətanpərvərlər İttifaqının media mərkəzinə yerli fəal Abdulla əl-Malla xəbər verib.

Məlumatla görə, İŞİD terrorçuları Mosul şəhərinin mərkəzindəki meydanlardan birində dəmir qəfəslər quraşdırıb və yüzlərlə insanın gözləri qarşısında 19 kürd əsilli qızı yandıraraq edam ediblər. "Onlar "xilafət" yaraqlılarına qul olmaqdan imtina etdiyinə görə cəzalandırılıblar" - deyərək Abdulla əl-Malla bildirib.

Şahidin sözlərinə görə, qızları ağır edamdan xilas etmək üçün heç kim heç nə edə bilməyib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Bakının ən tanınmış gözəllik salonlarının saç ustaları və stilistlər məşhur erməni Georgi Kotdan ustad dərsləri almaq üçün Soçiyə gediblər. Bu barədə "Yeni Müsavat" a bir neçə mənbədən məlumat daxil olub.

Məlumatlarda deyilir ki, paytaxtın məşhur gözəllik salonları "Ambassade de La-Beaute" və xalq artisti Ramiz Novruzun qızı Şəfəq Ramizqızına məxsus "Şəfa studio"nun tanınmış stilistləri bu gündə Rusiya və digər ölkələrdə məşhurluq qazanan erməni stilisti Georgi Kotdan ustad dərslər alıblar. Bu azmış kimi azərbaycanlı stilistlər sosial şəbəkələrdə fəxrli erməni Kotla olan səmimi fotolarını paylaşılıblar.

"Ambassade de La-Beaute"-nin əməkdaşı bu cür çoxlu foto paylaşaraq belə bir şərh yazıb: "Salonun Rəna Qayıbova, Ellada və Eyvaz Kotun Soçidəki "Fashion Studio"dakı seminariyasında iştirak edib".

"Şəfa studio"nun stilisti isə paylaşıdığı statusda erməni Kotla tanış olduğu üçün çox xoşbəxt olduğunu qeyd edib: "Bütün dərs boyu mənə ayrıca diqqət göstərdi və səhnəyə də mənə iki dəfə dəvət etdi. Mənim kimi professionalın ondan dərs aldığına görə çox şad olduğunu söylədi. Mən də çox xoşbəxtəm ki, bu gözəl insanı tanıdım və bütün ölkələrin içində Azərbaycanımızın adını döndürən və möhkəm söyləməsi təbii ki, bizim üçün də fəxrdir..."

Azərbaycanlı stilistlərin bu hərəkəti sosial şəbəkələrdə böyük etiraz və narazılıqla qarşılanıb. Nəticədə "Ambassade de LaBeaute"-nin əməkdaşlarının paylaşıqları fotolar sosial şəbəkələrdən yığılıb. Lakin foto və şərh silinməzdən əvvəl əlimizə çata bilib.

Məsələyə aydınlıq gətirmək üçün "Ambassade de LaBeaute" salonu ilə əlaqə saxladığımız. Özünü salonun direktor müavini kimi təqdim edən Ağa adlı şəxs "Yeni Müsavat"a açıqlama verərək bildirdi ki, artıq azərbaycanlı stilistlər geri çağırılıb. Onun sözlərinə görə, Georgi Kotun erməni olduğundan xəbərsiz olublar, üstəlik, stilistlər Soçiyə öz xoşları ilə gedib: "Bizim ora cəmi iki stilistimiz gedib. Onlar da öz xoşları ilə gediblər, biz göndərməmişik. Amma Azərbaycanın digər salonlarının əməkdaşlarının bütün heyəti orda olub. Buna görə sif bızdən yapışmaq doğru deyil... Biz Georgi Kotu rus vətəndaşı bilirik. İndi də araşdırdıq, məlum oldu ki, o erməni deyil... Əməkdaşlarımızın özləri gediblər. Bu onların öz seçimləridir. Onlarla əlaqə saxlamışıq, təcili Bakıya qayıdırlar".

Xalq artistinin qızının adı erməni stilist qalmaqalında

Bakının ən tanınmış gözəllik salonlarının saç ustaları məşhur erməni Georgi Kotdan dərs almaq üçün Soçiyə gediblər; işdə adı hallananlardan biri də Ramiz Novruzun qızıdır

Adı çəkilən salonun rəsmisi dəfələrlə Kotun erməni olmadığını desə də, sosial şəbəkələrdə erməni ilə olan fotoların tələsik yığılıb, əməkdaşlarını niyə təcili geri çağırması əslində məsələnin mahiyyətini tam olaraq ortaya qoyur.

Qeyd etdiyimiz kimi, Soçidə fəxrli erməni Georgi Kotdan ustad dərslər alan azərbaycanlı stilistlərdən "Şəfa studio"nun əməkdaşları

da var. Bəzi mənbələrdən əldə etdiyimiz məlumata görə, adı çəkilən salonun çoxlu sayda işçi heyəti Soçidə iştirak edib. Məlumdur ki, "Şəfa studio" xalq artisti Ramiz Novruzun qızına məxsusdur. Onu adı bir neçə ay bundan əvvəl də erməni Kotla birgə çəkiliirdi. Belə ki, mətbuatda yayılan məlumatlara görə, xalq artistinin qızı aprel ayında ustad dərslər vermək üçün Kotu Bakıya dəvət edib.

Lakin ictimaiyyətin qınağı stilistin bu arzusunu ürəyində qoyub. Xalq artisti isə açıqlama verərək qızının erməni stilistini Bakıya dəvət etməsinə bu cür aydınlıq gətirmişdi: "Şəfəq onu Azərbaycana dəvət etmişdi. Lakin mən bu söhbəti eşidəndə Şəfəqə qarşı çıxdım, dedim ki, lazım deyil, qoy gəlməsin. Əgər Azərbaycan cəmiyyəti yarı bolqar, yarı erməni olan stilisti istəmirsə, biz də qəbul etmirik. Həmin söhbət də bununla bağlanıb".

Lakin görünür, xalq artistinin qızı erməni stilistini Bakıya getirə bilməsə də, öz əməkdaşlarını ustad dərslər almaq üçün Kotun yanına göndərməyə nail ola bilib.

Məsələ ilə bağlı Şəfəq Ramizqızı ilə əlaqə saxlamağa çalışsaq da, rəhbəri olduğu salonun əməkdaşları onun daim məşğul olduğunu, bunun üçün də suallara cavab vermək iqtidarında olmadığını bildirdilər.

Georgi Kot kimdir?

Bəziləri özün müdafiə üçün onun erməni ilə heç bir bağlılığı olmadığını desə də, stilistin bioqrafiyasında anasının erməni olduğu qeyd olunub. Belə ki, Georgi Kot 1984-cü ildə Abxaziyada anadan olub. O, anası Susanna Aqozyanın doğum günündə dünyaya gəlib. Atasına gəldikdə isə, Kot nədənsə atası haqda danışmaqdan həmişə yayınmağa çalışıb. Hətta internet resuslarında atası haqqında heç bir məlumat, informasiya yerləşdirməyib.

Kot 14 yaşından saç ustalığı ilə məşğul olmağa başlayıb. Tez bir zamanda özünə böyük karyera quran Kot hazırda Soçidə "Beynəlxalq Gözəllik Akademiyası"nın prezidentidir. Araşdırmamız zamanı məlum oldu ki, onun rəhbərlik etdiyi "Fashion Studio"da bir-iki rusiyalı istisna olmaqla, demək olar ki, bütün heyət ermənilərdən ibarətdir. Hətta birinci köməkçisi, assistenti də erməni Anjelika Sarqyandır. Heyətin içərisində Elvira Həmzəyeva adlı azərbaycanlı da olduğu bildirilir. Bəzi məlumatlara görə, Kotun yenəcə evləndiyi xanımı da erməni qızıdır.

Mövzuya qayıdacağıq.

✉ Xəlilə GƏRAY

İŞİD-in paytaxtı tutuldu, amma... Politoloq: "Mümkündür ki, onlar Suriya və İraqda sıxışdırılırsa, başqa məkanlarda məskən salmağa çalışacaqlar..."

Bəşər Əsəd ordusunun İŞİD terror təşkilatının "paytaxtı" elan edilən Raqqaya girdiyi barədə xəbər yayılıb. Məlumatla görə, Rusiya aviasiyası ötən gündən Həma əyalətinin ərazilərini zəbt edən İŞİD-ə güclü zərbələr endirib. Bundan sonra Əsəd silahlı qüvvələri Raqqa ilə sərhədə yaxınlaşmağa müvəffəq olub.

Hərbi mənbələrə istinadən yayılan xəbərlərə görə, Bəşər Əsəd ordusu Rusiya aviasiyasının dəstəyi ilə strateji əhəmiyyətli Əbu əl-İlyacı azad edib. Hazırda isə 30 km aralıda olan At-Tabkaya doğru hərəkət edirlər.

Ekspertlər hesab edirlər ki, son zamanlar İŞİD-ə qarşı əməliyyatların intensivləşməsi və bu əməliyyatların arxasında böyük güclərin dayanması qruplaşmanın məhvini tezləşdirəcək.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"-a danışan politoloq Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, beynəlxalq aləm İŞİD-in böyük təhlükə olduğunu anladıqdan sonra müxtəlif istiqamətlərdən hücumlara başladılar: "Həm də bu hücumları sürətləndirən faktor İŞİD-in bir çox ölkələrdə törətdiyi terror hadisələridir. Eyni zamanda bu terror qruplaşmasına qoşulanların sayı da getdikcə artırdı. Bu baxımdan böyük dövlətlər aralarındakı müəyyən ziddiyyətlərə baxmayaraq, ortaq məxrəcə gəlib, qərar verdilər ki, İŞİD-i meydandan silmək lazımdır. Artıq hərtərəfli hücum əməliyyatları başlayıb. Ancaq bu, o demək deyil ki, terror qruplaşması çox asanlıqla ortadan qaldırılacaq. Hər halda bu, "əl-Qaide" deyil. "əl-Qaide"-nin gücü İŞİD qədər deyildi və onlar dağlarda gizləndirilirdi. Ancaq İŞİD böyük orduya çevrilib. Mümkündür ki, Suriya və İraqda sıxışdırılırsa, başqa məkanlarda özlərinə məskən salmağa çalışacaqlar. Bu, Əfqanıstan, Liviya ola bilər. Eyni zamanda aydındır ki, İŞİD üçün yolun sonu görsənir. Böyük dövlətlər bu terrorçu qruplaşmadan əl çəkən deyillər. Əgər İraq və Suriyada sıxışdırılsalar, növbəti hədəf yəqin ki, Liviya olacaq. Sayları minlərlədirsə, bunları neytrallaşdırmaq lazımdır. Onların bir hissəsi təslim ola bilər. Lakin bütövlükdə əsas kökləri təslim olmayacaq, savaşıya qalacaq. Bu baxımdan neytrallaşdırmaqla paralel, İŞİD-in güclənməsinə zəmin yaranan mənbələr də ortadan qaldırılmalıdır. Sərhədlər gücləndirilməli, maliyyə imkanları daraldılmalıdır. Bu istiqamətdə çalışmaları gedərsə, yaxın illərdə bu terror qruplaşmasını tam olaraq ortadan qaldırmaq mümkün olmasa da, əvvəlki gücünün 70-80 faizini zəiflətmək olar".

Ekspert bildirib ki, istisna deyil ki, İŞİD məhv olduqdan sonra yeni terror qruplaşması meydana çıxsın: "İŞİD də "əl-Qaide"-nin törəməsi idi. İkincisi isə İŞİD Amerikanın İraq siyasətinin yarıtmaz nəticələrindən ortaya çıxdı. Çünki Obama prezident seçilən zaman vəd etmişdi ki, İraqdan qoşunları çıxarıb, əsas diqqəti Əfqanıstana yönəldəcək. İlk baxışdan bu, maraqlı və cəzbedici şüar idi. İraqdan qoşunların çıxarılmasını bir çox dövlətlər də tələb edib, istəyirdilər. Ancaq bunun xeyrindən çox, ziyanı oldu. Çünki Amerika qoşunları İraqı tərk etməklə, bir boşluq yaratdılar. Həmin boşluqdan da əl-Qaidənin törəmə elementləri və Səddam Hüseynin Amerikanın müdaxiləsindən narazı qalan keçmiş hərbiçiləri istifadə etdilər. Onlar da bu qruplaşmanı yaratdılar. Mümkündür ki, İŞİD bir müddət sonra neytrallaşdırıldıqdan sonra onun yerində bir başqası yaradılsın. Ancaq hesab edirik ki, bəşəriyyət ikinci səhvə yol verməz. Yeni İŞİD-in yaranması da beynəlxalq aləmin böyük səhvlərindən biri idi. Dünya tarixində belə bir hadisə baş verməmişdi. Bu baxımdan düşünürəm ki, İŞİD-in törəməsi yaransa belə, çalışacaqlar ki, bu, böyük əraziləri ələ keçirməsin".

✉ Əli RAİS

AST Telman qurultaya pul tapmadı?

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Düzdür, dünya azərbaycanlılarının adına olan təbirişlərdə iştirak etməyə haqq etmiş çoxsaylı tanınmışları görə bilmədik. Ancaq qoy qurultaya dəvət almadığına görə heç kim küsüb-inciməsin, kin saxlamasın. Vətən savaşı gedən yerdə kin saxlamazlar, qarşıdakı düşmən daha kinlidir. Lap deyək ki, dəvət olmayıb, indi biz belə bir zəhmət düşmənlə üz-üzə qaldığımız halda özümüzə qənim kəsiləcəyik?

İndiki həssas dövəmdə dünya azərbaycanlılarının Azərbaycan paytaxtına toplaşması mühüm hadisəydi. İki günlük çıxışların ana xəttindən keçən bir məqam diqqətimi çəkdi - bizim kimi, qərbləşməyə çalışan soydaşlarımız da qələbə üçün çox qərubsəyib. Aprel döyüşləri soydaşlarımızı necə ürəkləndirib! Amma bir-birimizə tərif deməklə işimiz bitmir, işləməliyik!

Təəssüf doğuran məqam odur ki, bezi diaspor nümayəndələri Bakını daha çox Məşədi İbad statusunda görür. Əksəriyyət hesab edir ki, Azərbaycan xaricdəki təşkilatlarla qrant ayırmalı, onların fəaliyyət göstərməsinə maddi və mənəvi dəstək verməlidir. Ancaq belə olmaz! Bəlkə də müstəqilliyin ilk illərində bu, normal görünərdi, təşkilatları ayaqda saxlamaq üçün dəstək lazım idi. İndi isə "mənə vəsait ayır, Vətənə xidmət edim" yanaşması heç yerinə düşmür. Yəni ermənilərdənmi misal çəkək? Hətta Uruqaydakı erməni biznesmen nəinki Ermənistan, hətta işğal altındakı separatçı rejimə maliyyə dəstəyi ayırırsa, nədən bizim iş adamlarımız Qarabağı görməzdən gəlirlər?

Azərbaycanın dünyaca tanınmış oliqarxları var, bəs, onlar nədən Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayına qatılmadı? Bu adamların bir çoxu yaşadıkları ölkənin büdcəsinə illə yüz milyonlarla dollar vergi ödəyir, adı "Forbes"-in siyahısından düşmür, olmazdımı indiki dövəmdə Azərbaycana öz töhfələrini verəydilər? Məsələn, niyə məşhur biznesmenimiz Telman İsmayilov (AST Telman) qurultayda yox idi? Şəxsən mən Türkiyədə, "Mardan Palas"ın yanından keçəndə fəxrli "bizim milyarderimiz" deyərək, digər ölkələrin jurnalistlərinə nişan vermişdim. İndi niyə bizim adı ilə fəxr etdiyimiz milyarder(lər)imiz özünü bizdən ayırır?

Buraya digər adları da əlavə etmək olar. Bəlkə də dəvət olunmayıblar. Ancaq onlar şəxsi təyyarələrinə oturub Bakıya gələydilər, əminəm ki, "Alov qüllələri"nin qarşısı üzlərinə bağlı olmayacaqdı. Necə də dövlət rəsmisi Əli Həsənov "biz bu zalın qarşısını hər kəsin üzünə açıq qoymuşuq"-dedi. Elə qurultay nümayəndəsi var idi ki, bilet və otel pulunu öz cibindən ödəyib qurultaya qatılmışdı. Milyarderlərimizin üçünsə bütün qurultayın hesabı bəlkə də bir ad gününün xərciydi. Gələ bilməyənlər öz hesabına əlavə 30-40 diaspor nümayəndəsini Bakıya göndərə bilərdilər axı. Belə mühüm tədbirə onların kənardan baxması heç yaxşı hal deyil.

Dünyanın varlıları siyahısındakı bizimkilər bir tankın pulunu Şakiraya bir gecəyə xərclədiyi halda, Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrinə Yardım Fonduna qara qəpik belə keçirmirsə, bu, çox pis haldır. İnformasiya müharibəsində hərəkətə keçməyimiz, yüksəklikləri ələ keçirməyimiz üçün də güclü maliyyə lazımdır. Bəlkə Azərbaycan Diasporunun Fondu yaradılsın, nə deyirsiniz? Qoy ildə hər oliqarxlarımız ora 1 milyon, sadəcə azərbaycanlımız da lap 10 dollar keçirsin. Qarabağ naminə...

Prezident İlham Əliyev qurultayda xaricdəki iş adamlarını Azərbaycana yatırım qoymağa çağırırdı. Çox güman ki, bu çağırış reaksiyasız qalmayacaq. Azərbaycanda iş yerlərinin açılması, yeni müəssisələrin tikilməsi ilə bağlı addımlar atılacaq. Rusiyada milyonlar hesabına bazar qurub da günün birində onun "qanunsuz" elan olunmasından, Vətəndə geniş biznes şəbəkəsinin yaradılması daha faydalı deyilməyib? Bu il Dünya Azərbaycanlıları İş Adamları Birliyinin yaradılması barədə təklif də var və ümid edək ki, biznesmenlərimizi Bakı konfransında görəəcəyik. Azərbaycan neftin dəyərdən düşdüyünü, milli pulunun inflyasiyaya uğradığı bu günlərdə imkanlı iş adamlarından dəstək gözləyir. Ümid edək ki, prezidentin çağırışından sonra bəzi məmurlarımız da özləri üçün nəticə çıxaracaq və Azərbaycana dəstək olmaq istəyənlərin qarşısında çəpər olmayacaq.

Unutmayaq, Azərbaycan əsgəri düşmən snayperinin hədəfindədir, onları qorumaq üçün bizim xaricdə də güclü olmalıyıq. Qarabağ cəbhəsi tək Qarabağdan keçmir, Almaniya, Amerikadan, Fransadan... keçir. O cəbhədə atəşkəsə imza atsaq, boş-boş otursaq, torpağımız işğal altında qalacaq, evlərimizə yeni şəhidlər gələcək. Hər birimiz düşünək və işə başlayaq!

Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında çıxış edən dövlət başçısı İlham Əliyev xaricdə yaşayan zəngin soydaşlarımızı, investorları Azərbaycana investisiya qoymağa çağırıb. O bildirib ki, azərbaycanlılar müxtəlif ölkələrdə böyük biznes imkanlarına malikdir: "Mən bunu alqışlayıram. Bu, çox müsbət haldır. Bu, xalqımızın iqtisadi imkanlarını genişləndirir. Eyni zamanda, xaricdə yaşayan iş adamları Azərbaycanda yaşayan qohumlarına da köməklik göstərirlər. Bu da burada yaşayanlar üçün çox önəmlidir".

Dövlət başçısı qeyd edib: "Mən çox istədim ki, xaricdə yaşayan iş adamları Azərbaycana sərmayə qoysunlar. Bu gün Azərbaycanda sərmayə iqlimi çox müsbətdir. Bunu bütün mötəbər beynəlxalq maliyyə qurumları qeyd edir. Son 20 il ərzində, 1995-ci ildən bu günə qədər ölkə iqtisadiyyatına 200 milyard dollardan çox sərmayə qoyulub. Bu sərmayənin təxminən yarısı xarici investisiyalardır. Azərbaycanda sərmayə mühiti yaxşıdır, biznes mühiti günün günden yaxşılaşır, bütün bürokratik əngəllər aradan götürülür. Xüsusilə bu ilin əvvəlində imzaladığım sərəncamlar, fərmanlar nəticəsində bu istiqamətdə çox ciddi dönüş yaranmışdır, bütün bürokratik əngəllər aradan götürülüb, şəffaflyq tam təmin edilib və bunun nəticələrini biz gündəlik həyatda görürük. Beynəlxalq mötəbər qurumların hesabat və bəyanatlarında biz bunu görürük. Ona görə də investisiya, sərmayə qoyuluşu üçün Azərbaycan dünya miqyasında ən cəlbedici ölkələrdən biridir. Bu gün sərmayə qoyuluşu problemləri var, o cümlədən bazarlarda da. Çünki dünyada, yaşadığımız bölgədə, yaxın Şərqdə, Avropada vəziyyət gərginləşir".

Dövlət başçısı deyib ki, yeni qarşılıqlı münasibət ocaqları yaranır, sabitlik pozulur: "Sabitlik olmayan yerdə investisiya da olmayacaq. Azərbaycanda sabitlik var. Bu sabitliyin təminatçısı, qarantı Azərbaycan xalqıdır və bu gö-

Prezidentin investisiya çağırışının hansı nəticələri olacaq?

Ekspertlər səbəbləri və şərtləri açıqlayır; xaricdəki iş adamları ölkəyə gələ bilərlərmi...

zəl biznes imkanları üçün də gözəl şərait yaradılır. Ona görə bir daha demək istəyirəm, böyük maliyyə imkanlarına malik olan azərbaycanlı iş adamlarına müraciət edirəm ki, Azərbaycana sərmayə qoyun. Müxtəlif sahələrə, xüsusilə iqtisadiyyatın real sektoruna, kənd təsərrüfatına, sənayə, turizm sektoruna, yüksək texnologiyalar sektoruna. Bütün bu sektorlar sürətlə inkişaf edir və bu sektorlara qoyulan sərmayə batmır. Biz bunu iqtisadi göstəricilərdə görürük. Sərmayələr Azərbaycan dövləti tərəfindən, o cümlədən qəbul edilmiş qanunlar tərəfindən layiqincə qorunur. Bir məsələyə də toxunmaq istəyirəm. Azərbaycanlılar həmişə öz vətənlərinə bağlı insanlar kimi özlərini göstərirlər. Bu gün də bu belədir".

Ekspertlər musavat.com-a dövlət başçısının çağırışının gözlənilən nəticələrindən və ölkənin investorlar üçün imkanlarından danışdılar. Ekspert Natiq Cəfəri qeyd edib ki, əslində hər bir ölkə istəyər ki, investisiya cəlb etsin: "Hətta getdikcə soydaşlarımızın öz ölkələrində investisiya qoymağa meyilli olmasını da

nəzərə alaraq, belə bir investisiya çağırışının olması normal bir haldır. Səbəbi Azərbaycanın iqtisadi çətinliklərlə, valyuta çatışmazlığı ilə bağlıdır. Belə bir çağırış bir neçə il əvvəl mümkün görünmürdü. İndi isə açıq belə çağırışlar olur. Sadəcə, Azərbaycan hökuməti anlamalıdır ki, hər bir investorun bir ölkəyə gəlməmişdən önce maraqlandığı əsas bir neçə məsələ var. Bu, mülkiyyət toxunulmazlığı ilə bağlı ölkədəki vəziyyətdir, məhkəmə hakimiyyətinin vəziyyətidir ki, sabah bir problem olsa, bunu necə aşı bilər. Təəssüf ki, Azərbaycan Avropa İnsan Haqları Məhkəməsində ən çox mülkiyyət hüququnun toxunulması ilə bağlı iş alan ölkələrdən biridir. Azərbaycanda çox məşhur hadisələr olub xarici iş adamları ilə bağlı, xoşagəlməz hallar yaşanıb. Paolo Pervizlə bağlı, Hüseyin Arabulla bağlı rezonans doğuran olaylar baş verib. Hətta İnterpolun saytında Azərbaycan yüzə yaxın iş adamını axtarısa verib. Səbəb kimi də vergidən yayınmanı göstərib. Belə bir şərait olan ölkədə ölkənin imici belə formalaşırsa və reyting agentlikləri Azərbaycanın rey-

tingini son iki ildə xeyli aşağı salıbsa, bura investor cəlb etmək sadəcə çağırışla çox çətinləşir. Yəni ölkənin imici düzəlməlidir, reytinglərinin yeri düzəlməlidir. Normal məhkəmə sistemi olmalıdır, mülkiyyət toxunulmazlığı təmin olunmalıdır ki, investorlar məmuriyyətlə Azərbaycana vəsait qoysunlar. Rusiyada, Türkiyədə yaşayan iş adamlarının Azər-

baycana investisiya qoyduqdan sonra çətinlikləri barədə eşidirik, əsas da regionlarda bu hadisələr olur. Bir neçə müddət sonra icra başçıları onların biznesinə müdaxilə edir, hətta payçı olmağa çalışırlar. Belə bir şəraitdə fundamental problemlər həll olunmadan tək sözlə, tək çağırışla iş adamlarını Azərbaycana cəlb etmək, təəssüf ki, çətin olacaq. Demək olar ki, mümkünsüz olacaq".

Ekspert Fikrət Yusifov isə qeyd edib ki, ölkəyə investor cəlb etmək üçün kifayət qədər əsaslar var: "Bu əsaslar son yeddi-səkkiz ay iqtisadi real sektorun inkişafı istiqamətində dövlət səviyyəsində, hökumət səviyyəsində qəbul edilən qərarlardır. Bunlar faktiki olaraq Azərbaycanda həm daxili, həm də xarici investorlar üçün fəaliyyət mühitini faktiki olaraq münbitləşdirib. Bu baxımdan da prezident tədbirdə xaricdə çalışan azərbaycanlı iş adamlarına Azərbaycana investisiya qoymağı tövsiyə etdi. Ölkədə bugünkü durum kifayət qədər münbitdir ki, çağırış da tam yerinə düşən bir çağırışdır".

□ Rəy RƏFİYEVA

"Bakı Ankara və Moskvanı barışdırma bilər"

Ekspert: "Bunun üçün "yol xəritəsi" hazırlaması vacibdir"

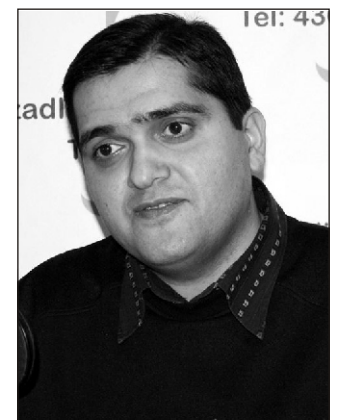
Ermenistanın müttəfiqi olmasına rəğmən, Rusiya Azərbaycana tərəfdaş ölkələrdən sayılır. Ona görə də Binəli Yıldırımın sözlərinə istinad edilsə, Rusiya Türkiyənin də yenidən tərəfdaşına çevrilə bilər. Bu haqda politoloq Elxan Şahinoğlu yazıb.

Siyasi şərhçi bildirib ki, Ankara da Moskva ilə münasibətlərin normallaşmasını istəyir: "Çünki bu gərginlik hər iki ölkənin iqtisadi-ticarət münasibətlərinə mənfi təsir edir, böyük regional enerji layihələrini sual altında qoyur. Ankara rus turistlərin azalması səbəbindən turizm sektorunun itkilərindən də narahatdır. Ancaq Kreml Binəli Yıldırımın münasibətləri yeni səhifədən başlaya bilər. Təsədüfi deyil ki, Türkiyənin

Xarici İşlər naziri Mövlud Çavuşoğlu iki ölkə arasında işçi qrupun yaradılmasını və bunun rəsmi və ya qeyri-rəsmi formatda fəaliyyətə başlaya biləcəyini təklif edib".

Politoloq Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin normallaşması üçün qeyri-rəsmi formatda dialoqa başlamağın daha real olduğunu qeyd edib: "Rəsmi Moskva dialoqa hazır olmasa da, rusiyalı ekspertlər türkiyəli həmkarları ilə buna

hazırdırlar. Onlar arasında Kremlə yaxın şəxslər də var. Bu yerdə Azərbaycanın ikitərəfli dialoqa fayda verəcəyi də mümkündür. Bu gərginlik Dağlıq Qarabağ münaqişəsi baxımından Bakının maraqlarına cavab vermir. Azərbaycanlı ekspertlər hər iki dövlətin ekspert və akademik çevrələri ilə sıx təmasdadırlar və üçlü dialoq formatı təşkil edə bilərlər. Görüşləri növbəlik əsasında Rusiya, Türkiyə və Azərbaycan ərazisində təşkil etmək mümkündür. Türkiyə və Rusiya hakimiyyətləri ekspertlərin hazırladıkları tək-

liflərdən istifadə edə bilərlər. Bunun üçünsə ekspertlərin münasibətləri normallaşdırmaq üçün "yol xəritəsi" hazırlaması vacibdir".

Iyunun 3-4-də Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının IV qurultayı ölkəmizdə olduğu kimi, dünyada da əks-səda doğurub. Qurultayda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin dünyaya və Ermənistanla verədiyi, eləcə də, qurultayın nəticələrindən doğan önəmli mesajlar gündəmdən düşmür.

Qurultayda iştirak edən, Macarıstanda ömürlük həbsə məhkum edilmiş Ramil Səfərovun ölkəmizə ekstradisiya olunmasında mühüm xidmətləri olmuş, Macarıstanda fəaliyyət göstərən "Qardaşlıq" Macar-Azəri Birgə Cəmiyyətinin sədri Ramiz Əmirli ilə söhbət etdik.

- Ramiz bəy, bu qurultay əvvəllərdən daha çox gündəm oldu. Təsədüf etdiyi tarixi buna səbəb oldu?

- Doğrudur, bu qurultay daha çox canfəşanlıqla keçdi. Dünya azərbaycanlıları dövlətimizin gücünü hiss etdilər. Lobbiçilik sahəsində fəaliyyətimiz indiyə qədər olsa da, çatışmayan tərəflərimiz var idi. Qurultayda cənab prezident qeyd etdi ki, bu istiqamətdə yeniliklər lazımdır. Dünyanın bir çox yerində media saytları açmaq lazımdır. Bunun vasitəsilə, ölkəmizin üzleşdiyi həqiqətlər haqqında dünyaya məlumat vermək çox vacibdir. Qurultayın olmasının çox böyük əhəmiyyəti oldu. Dünyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporları arasında müntəzəm əlaqələr yaratmaq, görüşlər keçirmək çox çətinidir. Çünki zaman və fəaliyyətimiz buna imkan vermir. Vəsait də vacibdir. Amma qurultayda 500-ə qədər iştirakçı var idi. Qurultay dünyada fəaliyyəti göstərən təşkilatlarımızı bir araya gətirdi. Çatışmayan cəhətlərimizi müzakirə etdik, bu istiqamətdə fəaliyyət göstərməyin vacib olduğunu bildirdik. Qurultayda anladığımız ki, Azərbaycan lobbisi hələ istədiyimiz şəkildə qurulmayıb. Günlər öncə milyonlarla türkən yaşadığı Almaniya kimi dövlətin "erməni soyqırımı"nı tanıması bir çox mətləblərdən xəbər verir. Lobbi o demək deyil ki, işğal olunmuş torpaqlarımızın və görkəmli şəxsiyyətimizin doğum gününü qeyd etməklə işini bitmiş hesab etsin. Diaspor təşkilatlarımız dünyada yaşayan azərbaycanlılar arasında əlaqələr qura bilən, onlarla işləməyi bacarmalıdır.

Bu istiqamətdə vacib rol oynayan medianı qurmaq üçün mütləq maddi dəstək lazımdır. Şəxsən özüm qəti qərara gəlmişəm ki, nəyin bahasına olursa olsun, mütləq Macarıstanda Azərbaycan saytı açım. Macarıstan bizə doğma ölkədir. Hətta qurultayda cənab prezidentlə görüşməyə şərait yarandı və dedim ki, cənab prezident, macar xalqının sizə salamları var. Əllərini tutaraq, cənab prezident dedi ki, macar xalqı bizə çox dost xalqdır. Orada bizə müxalif olan xalqlar var ki, lobbi təşkilatları güclüdür. Onları üstələmək üçün mediaya ehtiyacımız var.

- Ermənilərin Macarıstandakı diaspor təşkilatları necədir, güclüdür?

"Dünya azərbaycanlıları

dövlətimizin gücünü hiss etdilər"

Macarıstandakı diasporumuzun rəhbərindən önəmli açıqlamalar

- Onlar Macarıstanda heç vaxt bizdən güclü ola bilməzlər. Bunun səbəbi o deyil ki, orada güclü lobbimiz var. Səbəbi odur ki, Azərbaycan və macar xalqının soykökləri eynidir. Macarlar əslən hunlardır ki, onların da kökü türk mənşəli olub. Bizə qarşı daim məhəbbətləri var. Bununla yanaşı orada erməni lobbisi var ki, böyük mərkəzləri, ofisləri mövcuddur. Amma bizdə bunun heç biri yoxdur. Mediaları daha güclüdür. Görüş keçirmək üçün bir

sunlar. Anlamışıq ki, lobbimizin bu vəziyyətdə olması ilə çox istəyimizə nail ola bilməyəcəyik. Təklifim var ki, bundan sonrakı qurultaylara xaricdən gələn nümayəndələrimiz özləri ilə jurnalistlər gətirsinlər. Çünki bir var ki, biz nələrisə dünyaya çatdırmaq, bir də var ki, dünya bunu jurnalistlərin yazılardan oxusun. Şəxsən mən Macarıstan türk lobbisinə qibtə edirəm. Əmrə Yunus Universiteti var. Son zamanlar çox fəallaşmış. Macarıstanda türk dili

"Azərbaycan lobbisi hələ istədiyimiz şəkildə qurulmayıb"

ofisimiz belə yoxdur ki, qonaqlar qəbul edərkən. Arzum bu olub ki, Azərbaycanın Mədəniyyət Evinə orada açaq. Bu, azərbaycanlıların bir araya toplanmasına, milli bayramlarımızın geniş şəkildə keçirilməsinə kömək edər. Bunları səfirlik görür. Amma ehtiyac var. Dünyanın çox yerində belə mədəniyyət evlərimiz var. Macarıstanda lobbimiz çox zəifdir. Məni Azərbaycanda müvafiq orqan qəbul etdi və lobbimizin güclənməsi üçün dəstək veriləcəyinə söz verdilər. Qurultaydan sonra dünyada lobbi təşkilatlarımızın inkişafı üçün dəstək veriləcəyinə inamım tamdır. Bundan əlavə qeyd etdim ki, deputat Adil Əliyev lobbi təşkilatımıza çox dəstək verir. Qurultaydan sonra 100-ə yaxın lobbi nümayəndəsini topladı, geniş söhbət etdik. Arzu edərdim ki, bütün deputatlarımız onun kimi ol-

kursları açıblar. İnsanları asanlıqla cəlb edirlər və Türkiyəyə oxumağa göndərirlər. Çox gözəl ideyadır. 5-10 ildən sonra türk lobbisi öz sözünü deyəcək.

- Son iki ayda cəbhədə ciddi gərginlik var. Qurultayın bu zamana təsadüf etməsinin tarixi əhəmiyyəti nədən ibarət idi?

- 4 günlük müharibə barədə prezident qurultayda dedi ki, bu döyüşlərdə öz qüvvəmizi göstərdik, onlar nə qədər çalışsalar da, sonda uduzduqlar. Prezidentimizin "1 cümlədə 4 yalan danışan prezident" cümləsi çox xoşuma gəldi. Ermənilərin ifşası o deməkdir ki, artıq güclənmiş, erməni lobbiləri dəstəyə baxmayaraq, bizimlə rəqabətdə uduzurlar. Daha çox lobbi fəaliyyətimiz güclənməlidir.

- Qurultay ərəfəsində qeyd etdiyiniz "erməni soyqırımı"

qəbul edildi. Qardaş ölkə kimi bizi də narahat etdi. Tədbirin həmin günlərdə təşkili türk dünyasının birliyinə mesaj oldumu?

- Almaniyanın bu qətnaməni qəbul etməsi o demək deyil ki, erməni lobbisi orada güclüdür. Başqa bir siyasi səbəb qətnamənin qəbuluna səbəb oldu. Türkiyənin böyük dövlətlər qarşısında öz sözünü deməyi bacarması, iradəsini ortaya qoyması bəzi ölkələrin rəh-

lobbimizin də böyük rolu var idi. Cəmiyyətim 2011-də yaratmışam. Səbəb də Ramil Səfərovun işinə kömək etmək olub. 2011-ci ildən bu iş üzərində çalışdıq. Çox şükürlər olsun ki, sonluğu əla oldu. Azərbaycan-Macarıstan rəhbərlərinin tez-tez bir-birlərinin ölkələrinə səfərləri o deməkdir ki, əlaqələr getdikcə güclənir. Azərbaycan tələbələrindən 200 nəfərin Macarıstana hər il göndərilmə-

Rəqabət olsun, amma təmiz. Cənab prezident də bunu dedi. Vətən naminə bütün intriqları kənara qoyub, birgə çalışmaq bacarmalıyıq. Bu günün aktual tələbi budur ki, ölkələrdə mediəmizi qurmalıyıq. Əks halda lobbilərimizin fəaliyyəti qanadsız quşa bənzəyir.

- Bu ayın sonlarında Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşü gözlənilir. Qurultayın görüşdən əvvəl təsadüf etməsi düşmənlərə və dünyaya növbəti mesaj olmadımı?

- Əgər görüş baş tutarsa, böyük önəm olacaq. Çünki sübut etdik ki, torpaq verən deyilik, səbri tükənmiş xalqıq. 4 günlük müharibə bunu göstərdi. Qurultay da təsadüfi olmadı. Görüşdə dikte etmək

"Davudoğlu Azərbaycanı Türkiyə qədər sevir... O, böyük dövlətlərin oyunlarının qurbanı oldu"

berlərinə xoş gəlmədi. Türkiyə böyük dövlət olduğu üçün belə qərarlara baş qoşmadan güclənməlidir. Türkiyənin qüdrətli olması Azərbaycanın da güclü olması deməkdir.

- Qətnamənin türk əsilli deputat Cem Özdemir tərəfindən Almaniya Bundestaqına təqdim edilməsi nədən xəbər verir?

- Bu, acınacaqlı bir həqiqətdir. Sənin qarında türk qanı axsın, amma belə bir qətnamə hazırla. Sadəcə, deyə bilərəm ki, onun türk olmasına şübhəm var. Belə hallar tarix boyu çox olub. Bizdə də az olmayıb. Sadəcə, səbri olmaq lazımdır. Belə şəxsləri öz yerlərində otuzdurmaq lazımdır.

- Azərbaycanı sevən bir ölkədə lobbimizin zəif olmasına səbəb Ramil Səfərovla bağlı hadisələr baş verənə qədər Macarıstanla əlaqələrimizin zəif olması sizcə səbəb deyilmi? Hətta səfirliyimiz yox idi...

- 1994-cü ildə Budapeşt sammiti oldu. O zamanlar ilk addımlarımızı atdıq. Ulu öndərimiz Heydər Əliyevlə iki gündə 3 dəfə görüşdük. Bütün bunlar lobbi fəaliyyətimizin başlanması demək idi. Ramil Səfərovun Azərbaycana ekstradisiya olunması, sanki bizə böyük bir qapı açdı. Bunun özü o deməkdir ki, Azərbaycan lobbisi zəif deyil ki, bunu bacardı. Burada zəhmət çəkən insanlar oldu.

si böyük işdir. Fərz edin ki, 4-5 ildən sonra 200 tələbə 800-100 nəfər olacaq. Görün hansı müsbət nəticələri olacaq.

- Ramil Səfərovun ekstradisiyada ermənilər üzərində qazanılan qələbə orada necə qarşılandı?

- Ramil Səfərov Vətənə düşdüyü günün səhəri minlərlə erməni macar parlamentinin önünə toplaşmışdı. İnsan var ki, min nəfərin işi görə bilər. Min nəfər insan isə, bir nəfərin işini görə bilməz. Orada açılmaz qapı yoxdur. Azərbaycan da belədir. İki xalqın bir-birinə olan hörmətindən irəli gəlir. 32 ildir orada yaşayıram. Heç bir çətinlik ola bilməz. Azərbaycan və Macarıstan arasındakı kənd təsərrüfatı işini mən və macar dostum qurub. Macarıstan dostluğumuzdan istifadə edib, qonşu ölkələrin mediasına çıxıb bilirik. Onların Avropa Parlamentində olan nümayəndələrindən istifadə etməyi bacarmalıyıq.

- Ən çox media probleminə toxundunuz. Bu istiqamətdə gələcək fəaliyyətiniz necə olacaq?

- Media məsələsini qurultayda cənab prezident dedi və cavabını verdi. Artıq intriqları kənara qoymağın zamanıdır. Elə ölkələr var ki, çoxsaylı Azərbaycan dərnekləri var. Bir-birləri ilə intriqa aparırlar.

cənab prezident tərəfdə olacaq. Torpaqlarımızı azad etməyə hazırıq. Bütün Azərbaycan bunu gözləyir. Artıq o əmin verilməsinin anı yetişib. İndiki tarixi şərait də bunu tələb edir. Rusiya da düşdüyü şəraitə uyğun konflikt bitirməyə məcburdur. Burada oyunçunun Rusiya olduğu hamımıza məlumdur. Ermənilərin cürətləri yoxdur. Artıq dünya dəyişir, dünya rəhbərlərinin baxışları dəyişir. İmperiya siyasəti çöküb. Bu günün tələblərinə bu siyasət cavab vermir. Demokratiyaya tam keçid dövrüdür.

- Son sualım. Türkiyənin yeni baş naziri Binəli Yıldırımın Bakı səfərinin qurultay gününə təsadüf etməsi "erməni soyqırımı"nın qəbulu və dünyada Azərbaycanlıların Bakıya toplanması... Bütün bunların pərdəarxası məqamları varmı?

- Türkiyə ilə biz bir xalqıq. Onların varlığı bizim varlığımız deməkdir. Əksi olsa, yəni Türkiyə zəifləsə, demək biz yoxuq. Qeyd etdim ki, Türkiyənin istefaya gedən baş naziri Əhməd Davudoğlu dostumdur. Dəfələrlə görüşmüş olub. Danışığına hiss etmişəm ki, Davudoğlu Azərbaycanı Türkiyə qədər sevir. Şəxsi münasibətlərimizə əsasən bunu deyirəm. O, böyük dövlətlərin oyunlarının qurbanı oldu. Almaniyanın qəbul etdiyi qərar bu siyasətin amillərindən biri oldu. Böyük dövlətlərin hazırda siyasi oyunları gedir. Baş nazirin istefası və "erməni soyqırımı"nın qəbulu bir mənbədən qaynaqlanır. Binəli Yıldırım uğurlar arzulayıram. Türkiyə 10-15 il öncəki dövlət deyil. Şərç dünyasının ən qüdrətli dövlətidir. Bu bizə hava su kimi lazımdır. Bizi istəməyən dövlətlər var. On milyonlarla xalqı bir Araz çayı ayırır. Görün nə hala düşmüşük. XXI əsrdə bir xalq hələ də iki hissəyə bölünmüş vəziyyətdədir. Almaniya birləşdi, bəs biz? Sadəcə birləşməyimizə mane olan qüvvələr var. Əvvəl-axır bu arzu gerçəkləşəcək.

□ Cavanşir ABBASLI

“Mən mağazada satıcı yox, veriliş aparıcısı və telejurnalistəm”

İlhamiyyə Rza ANS-dən ayrılma səbəblərindən danışdı
“Şərtlərə əməl olunmadıqda mən orda qala bilməzdim”

Xəbər verdikimiz kimi, tanınmış tele-jurnalist İlhamiyyə Rza ANS TV-dən ayrılıb. Mayın 30-dan etibarən “Nəzər Nöqtəsi” verilişində onu telejurnalist Tofiq Abbasov əvəzləyir. Musavat.com-a müsahibəsində İlhamiyyə Rza bu qərarı və onun arxasındakı səbəblərlə bağlı danışdı.

- Öncə məsələnin əslini öyrənək. Niyə getdiz ANS-dən?

- Getməyimin səbəbini ora gəlməyimdə aramaq lazımdır. Xatırlayıram ki, elə ANS-də çalışmağa başlayanda ilk müsahibəmi sizə vermişdim və ilk sual də “nədən ora getmək qərarına gəldiniz” idi. Onda cavabım belə olmuşdu ki, kanalda format dəyişikliyi olub. Xəbərçilik formatına üstünlük verilir. Bu isə öz növbəsində reytingdən imtina deməkdir. Cəmiyyətdə ictimai-siyasi mövzularla maraqlanan və ümumiyyətlə ictimai təfəkkürə malik insanlar azdır. Bütün zamanlarda bu belə olub. Əyləncə, şou hər zaman öz ətrafına daha böyük insan kütləsi toplayıb. Reklam hesabına dolanan kanallarsa kütləyə işləməsələr ayaqda qala bilmirlər. 2 vur 2 qədər aydın bir formuladır. Ora getmək qərarına da məhz məndən reyting tələbinin olmayacağı təsir etdi. Təbii ki, bu şərtlərə əməl olunmadıqda mən orda qala bilməzdim. Deməli getməyimə də məhz bu səbəb oldu.

- Doğrudanmı reyting problemi idi yəqinə səbəb?

- Dəqiq deyə bilmərəm. Mənim qərarıma bu səbəb oldu. Əslində mənə qane etməyən digər məqamlar da vardı, amma reytingin aşağı olması iradəni eşidən kimi, başa düşdüm ki, artıq mübahisə etməyə, nəyisə dəyişməyə, verilişi gəlişdirməyə ehtiyac yoxdur. İctimai siyasi verilişlərin reytingi dediyim kimi həmişə aşağı olur. Yalnız bir halda belə verilişlərin reytingi ola bilər ki, istənilən mövzu ətrafında əks və fərqli fikirləri sərgiləmək mümkün olsun. Burda isə ya bir populyar mövqe olurdu, ya da özüm zərərli opponentlik etməli olurdu.

- ANS-də sizdən nə tələb olunurdu?

- İşlədiyim müddətdə işimin keyfiyyəti ilə bağlı heç bir irad və tənqid eşitmədiyimdən bu suala cavab verməkdə çətinlik çəkirəm. Ümumi bir irad reytingin olmaması, bu üzəndə verilişin şirkətə baha başa gəlməsi, sərfəli olmaması idi ki, bunu da yalnız son ayda eşitdim. Əslində “Nəzər nöqtəsi”nin reytingi hazırda orda gedən digər verilişlərdən heç də aşağı deyildi. Ümumən kanalın reytingi aşağı düşüyündən bu, digər verilişlərin göstəricilərinə də təsir edib. “Nəzər nöqtəsi”nin auditoriyası reklam vericilərin və reyting şirkətinin hədəf qrupu deyil. Onları satdıqları məhsulu alacaq müştəri kütləsi, istehlakçılar maraqlandırır, ictimai təfəkkürü olan insanlar yox. Ümumiyyətlə, hesab edirəm ki, daha mənim TV-lərdə işim yoxdur. Mən mağazada satıcı yox, veriliş aparıcısı və telejurnalistəm. Verilişin məzmunu və keyfiyyəti onun format və məqsədinə uyğun olmalıdır. Mən fikir və ideyaları “sata” bilərəm, məhsul yox.

- Getmək öz təklifiniz idi, ya rəhbərlik veriliş qapatma qərarı aldı?

- Bu qarşılıqlı oldu. Məni qane etməyən məqamlarla bağlı fikirlərimi söylədim və bildirdim ki, əgər dediklərim onları qane etmirsə, getməyə hazırım, yeni aparıcı axtarınlar. Aparıcı axtarışında özüm də iştirak etdim, Tofiq Abbasovu təklif etdim. Gedişimi 2 həftə ləngitdilər, yeni aparıcı gəlib işə başlayana qədər. Hazırda da aparıcı Tofiq Abbasovdur.

□ Sevinc TELMANQIZI

Azərbaycan kommunistləri arasında qalmaqal yaşanırdı. Bu dəfə dəvə möhür davasıdır. Azərbaycan Kommunist Partiyasının keçmiş rəhbərliyinə daxil olan şəxslərdən Telman Nurullayev bildirib ki, Azərbaycan Kommunist Partiyası onun rəhbərlik etdiyi partiya deyil və sədr də odur. T.Nurullayev Azərbaycan Kommunist Partiyasının möhürünün də məhz onda olduğunu mediaya açıqlamasında deyib.

dov və mən deputat olaraq 5 il partiyayı parlamentdə təmsil etdik. Bu da daha bir sübut.

Azərbaycan Kommunist Partiyası kimi sizin qəzet başda olmaqla, bütün media orqanları qanuna uyğun olaraq həmişə məhz bizi təqdim ediblər və edirlər. Keçmişdə Azərbaycan Kommunist Partiyasında olmuş bir neçə şəxs var ki, onların tərəfindən sən mətbuat hərdən yazır. Əlaqə qurduqları sən mətbuatda, sosial şəbəkələrdə nə gəldi

var. Gennadi Züqanovun rəhbərlik etdiyi Rusiya Kommunist Partiyası postsovet respublikalarında özünü saxta Kommunist Partiyası elan edənlərin olduğunu nəzərə alıb, belələrinə cavab olaraq öz rəsmi saytında Respublikalarda olan Kommunist Partiyası rəhbərlərinin şəkillərini, ad, fəamilələrini yerləşdirib. Həmin saytda Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin sədri Rauf Qurbanovun da şəkli və adı

Azərbaycan Konstitusiyası çərçivəsində fəaliyyət göstərir. 28 Mayın isə Respublika Günü olduğunu nəzərə alırıq. Azərbaycan vətəndaşlığı və təbii ki, 28 May - Respublika Günü bizim üçün bayramdır. Ancaq bu bayram dövlət tərəfindən qeyd olunur, dövlət səviyyəsində tədbirlər keçirilir, eyni zamanda sağ təmayüllü partiyalar bu bayramı tədbirlərlə keçirirlər. Ona görə də Kommunist Partiyasının bayram tədbirləri keçirməsinə lü-

Azərbaycanın baş kommunistindən heyrətamiz açıqlamalar

Rauf Qurbanov: “Baş qoşmaq istəmirəm, “İt hürər, karvan keçər””

Keçmiş deputat Rauf Qurbanov isə T.Nurullayevin yazılan danışdığına, Azərbaycan Kommunist Partiyasının Telman Nurullayev adında rəhbəri olmadığını, partiyanın möhürünün də Nurullayevdə olmadığını bildirir. Yaranmış vəziyyət və digər məsələlərlə bağlı suallarımızı Azərbaycan KP MK-nın sədri Rauf Qurbanova ünvanladığımız.

- Rauf bəy, Telman Nurullayevin iddiaları nə dərəcədə doğrudur? Azərbaycan Kommunist Partiyası olaraq Ədliyyə Nazirliyi kimi qeydiyyat alıb? Hazırda partiyanın möhürü kimdədir? MSK-ya illik maliyyə hesabatını siz, yoxsa Telman Nurullayev verir?

- Azərbaycanda hazırda dövlət qeydiyyatından keçmiş bir Kommunist Partiyası var və həmin partiyanın rəhbəri mənəm. Buna görə də, təbii ki, dövlət qeydiyyatından keçmiş Azərbaycan Kommunist Partiyasının möhürü şəxsən məndədir. Odur ki, başqa kimsə möhürün onda olduğunu iddia edərsə, ya ictimaiyyəti aldadır, ya da o adam özü üçün saxta möhür düzəldib. Saxta möhür hazırlamaq və gəzdirmək isə qanunla qadağandır və məsuliyyət yaradır. İllik maliyyə hesabatını, da təbii ki, biz veririk. Əvvəllər maliyyə hesabatını Maliyyə Nazirliyinə verirdik. Bir neçə il öncə qanunda dəyişiklik edildikdən sonra hər il maliyyə hesabatını Mərkəzi Seçki Komissiyasına veririk. İstədiyiniz zaman MSK-dan da bunu təsdiqləyən cavab ala bilərsiniz. Bizim partiya -Azərbaycan Kommunist Partiyası 2000-ci ildə parlament seçkilərində iştirak edib. O zaman proporsional qayda var idi. Azərbaycan Kommunist Partiyası proporsional qaydada seçkilərdə Milli Məclisdə iki deputatla təmsilçilik hüququ qazandı. Partiyanın o zamankı birinci katibi rəhmətlik Ramiz Əhmədov

var. Azərbaycandan başqa kimsə Kommunist Partiyası olaraq adı orada yer almır. Azərbaycan Kommunist Partiyası 1997-ci ildən beynəlxalq kommunist təşkilatı olan Kommunist Partiyaları İttifaqı Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının üzvüdür. Mən həmin qurumda İcraiyyə Komitəsinin Mərkəzi Şurasının üzvüdür. Həmin quruma rəhbərlik elə-

“Biz 28 apreli Azərbaycanda sosialist inqilabının qələbə günü kimi bayram edirik”

yazırlar, özlərini partiya kimi təqdim edirlər. Onlar o dərəcədə absurda yuvarlanıblar ki, özlərini BMT baş katibi elan etsələr də təəccüblənməyin. Bu cür insanlar yaxşı olar ki, həkimə müraciət etsinlər. Özü də bu cür adamların sayı cəmi bir neçə nəfərdir.

- Sizin sonuncu dəfə qurultayınız nə zaman keçirilib?

-2007-ci ildə qurultayımız keçirilib. Həmin qurultayda mən partiyanın Mərkəzi Komitəsinin sədri seçilmişəm. Həmin qurultay barədə telekənlər, sizin qəzet və digər mətbuat orqanları, hətta ZəTAc məlumat yayıb. Qurultayın nəticələrini Ədliyyə Nazirliyi qəbul edib.

- Rusiyada Kommunist Partiyasının güclü bir partiya olduğu bəllidir. Adətən postsovet məkanında kommunistlər “satatları” məhz Moskvaya uyğun qururlar. Rusiya Kommunist Partiyası Azərbaycanda Kommunist Partiyası olaraq sizi qəbul edir?

- Biz Azərbaycanın maraqlarını həmişə üstün tuturuq, beynəlxalq əlaqələrimizdə də ölkəmizin maraqlarını önə çəkirik. Rusiya Kommunist Partiyası, əlbəttə ki, mənim sədrlik etdiyim partiyayı - Azərbaycan Kommunist Partiyasını tanıyır. Nəinki tanıyır, bizimlə mütəfəqlik əlaqələri

yən Gennadi Züqanovdur. Buraya keçmiş 15 SSRİ respublikalarının hamısındakı Kommunist Partiyaları daxilidir.

- Hüquq da sizin tərəfinizdə olduğu halda nədən Telman Nurullayevdən məhkəməyə müraciət etmərsiniz?

- Mən bu işə vaxt ayırmaq, o adama baş qoşmaq istəmirəm, “İt hürər, karvan keçər”. Biz öz partiya fəaliyyətimizlə məşğuluq. Azərbaycan Kommunist Partiyası bu yaxınlarda -14 apreldə Nəriman Nərimanovun anadan olmasının 146-cı ildönümünü təntənəli keçirdi. 9 may qələbə bayramı ilə əlaqədar bayram tədbiri keçirdi. Mediada bu tədbirlər barədə məlumatlar getdi.

- Keçirdiyiniz anım və bayram tədbirləri sırasında 28 may Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 98-ci ildönümünün adını çəkmədiniz. Halbuki bu yaxınlarda 28 May - Respublika Günü dövlət bayramı olaraq ölkədə qeyd edildi. Sizin partiya 28 Mayı bayram hesab etmir?

- Biz Azərbaycanda Kommunist Partiyası olaraq 70 il hakimiyyətdə olmuş Kommunist Partiyasının davamçısı hesab olunuruq. 9 may qələbə günü, böyük oktyabr sosialist inqilabı, Nəriman Nərimanovun doğum günü kimi günlər bizim ideoloji bayramlarımızdır. Biz

zum görmürük. Biz 28 apreli - Azərbaycanda sosialist inqilabının qələbə gününü bayram kimi qeyd edirik.

- 28 aprel Azərbaycan qırmızı ordu tərəfindən işğalı, müstəqilliyimizə son qoyulması və Sovet Rusiyasına tabe etdirildiyimiz gündür. Azərbaycan dövləti rəsmi şəkildə bəyan edib ki, həmin gün Azərbaycanın işğalı günüdür. Hətta prezident İlham Əliyev də 27-28 apreldə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varlığına, müstəqilliyimizə son qoyulduğunu dəfələrlə çıxışlarında bəyan edib. Siz isə işğal gününü bayram kimi qeyd edirsiniz?

- Mən 28 apreli Azərbaycanda milli şüurun inkişafı və sosialist inqilabının qələbəsi hesab edirəm. Azərbaycanda demokratik cəmiyyətdir, söz azadlığı var. Hər kəs öz mövqeyini bildirə bilər.

- Mövqe bildirmək başqa şeydir, tarixi faktı inkar etmək, milli şüurun məhvinə səbəb olan işğalı milli şüurun inkişafı adlandırmaq başqadır...

- Azərbaycanı işğal-filan eləməyiblər. Hakimiyyətin bolşeviklərə, kommunistlərə verilməsini parlamentdə müzakirəyə qoyublar və bu barədə qərar qəbul edilib. Tarix var. Biz Sovet dönməmində 70 il müstəqil olmamışıq ki? Azərbaycan xalqının dili dövlət dili olub, universitetləri, dövlət qurumları, strukturları olub. Belə işğal olmur axı. Biz SSRİ-nin tərkibinə könüllü olaraq daxil olmuşduq. Oradan könüllü çıxmaq ixtiyarımız da var idi və biz 1991-ci ildə bunu elədik. Tarixə birmənalı yanaşmaq düzgün deyil.

- Siz Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin tərəfdarısınız?

- Azərbaycan Kommunist Partiyasının şüarı belədir: Müstəqil Sosialist Azərbaycan uğrunda. Biz Azərbaycanın müstəqilliyinin, işğal olunmuş torpaqlarımızın azad olunmasının bir nömrəli tərəfdarıyıq. Bizim apardığımız mübarizə Azərbaycanda ədalətli cəmiyyət, sosializm quruluşunun bərpasıdır. Bu, müstəqilliyə qarşı olmaq deyil.

□ Etibar SEYİDAĞA

"Baxış bucağı"

Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayında iştirak etməkdən ötrü ötən həftə Bakıya dünyanın 50-yə yaxın ölkəsindən yüzlərlə nümayəndə gəlmişdi. İndiki həssas dönməndə ümumazərbaycan, ümumtürk problemlərini müzakirə etməkdən ötrü Vətənə toplaşan şəxslərin sırasında uzun illərdir Avropada yaşayan həmkarımız, "Yeni Müsavat"ın sabiq əməkdaşı Kamal Qasımov da var idi. Hollandiyadan gəlmiş nümayəndə heyətinin tərkibində olan Kamal bəylə görüşmüşkən qəzetimiz üçün də müsahibə aldıq.

- Kamal bəy, yaqın ki, Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayını olmasaydı, bu ərafədə görüşümüz də baş tutmuyacaqdı. Gəldiniz, iştirak etdiniz, müşahidələriniz də oldu. Necə bilirsiniz, Azərbaycan diasporunun güclü olması üçün nələr etmək lazımdır?

- Bura gəlməmişdən oradakı tərəfdaşlarımızla, özü də təkəcə Hollandiyada yox, Almaniya yaşayan həmvətənlərimizlə görüşdük, "biz nə edə bilərik" sualı ətrafında fikir mübadiləsi apardım. Təbii ki, Qarabağ məsələsi, Xocalı soyqırımı ilə bağlı xaricdə ciddi işlər görülməlidir. Ancaq Qərb mətbuatında bu məsələlərə geniş yer verilmir. Deyək ki, dördgünlük döyüşlər olmasaydı, bu məsələlərə son zamanlardakı diqqətin də şahidi olmayacaqdıq. Ümumiyyətlə, Qərb insanı bizim bu problemlərimizin həllində o qədər də maraqlı deyil. Ona görə də elə çalışmalıyıq ki, Qərb mətbuatına çıxsa bilek.

- Bununla bağlı konkret təklifləriniz varmı?

- Təbii ki, var. Mən Bakıya 7-8 konkret təkliflərlə gəlmişəm. Almaniyaadakı tərəfdaşım Fəxrəddin Hacıbəyli (qəzetimiz digər sabiq əməkdaşı-E.P.) ilə bərabər çalışacağıq. Elə bir proqram hazırlayacağıq ki, Fəxrəddin Almaniya, mənə Hollandiyada həyata keçirəcəyəm. Yeni miqyası geniş olan bir proqramdan söhbət gedir. Biz çalışırıq ki, problemlərimizi ən azı Hollandiya parlamentinin ikinci palatasına qaldıra bilək. İlk cəhdə, təbii ki, müsbət bir şey gözləmirik. Çünki aydın məsələdir ki, erməni diasporu kifayət qədər işləyib. Özü də hər yerdə işləyirlər. Təkəcə bizim azərbaycanlı diasporunun yox, ümumiyyətlə, türk diasporunun fəaliyyətinin yekununu Almaniya nümunəsində gördük. Çox zəifdir. 3 milyon türkən yaşadığı Almaniya saxta "soyqırımı"nın qəbul olunması, sadəcə olaraq, diasporun olmaması anlamına gələ bilər. Ya da formaca var, məzmunca bir iş yoxdur.

- Hollandiyada bu sahədə vəziyyət necədir?

- Hollandiyada ermənilər çox güclüdür. Onlar vaxtaşırı tədbirlər keçirirlər. Şəxsən mən bir dəfə təsadüfən bir təd-

"Hərdən elə olur ki, hər şeyi atıb gəlmək istəyirsən"

Kamal Qasımov: "3 milyon türkən yaşadığı Almaniya saxta "soyqırımı"nın qəbul olunması, sadəcə olaraq, diasporun olmaması anlamına gələ bilər"

"Fermer təsərrüfatları üçün robotlar istehsal edirik"

birə getdim, gördüm ki, Dağlıq Qarabağla bağlıdır. Təsəvvür edirsinizmi, mitinqdə hollandlar çıxış edirdilər. Onları ələ alıblar, işləyiblər.

- Bu ölkədə yaşayan azərbaycanlıların sayı nə qədərdir?

- 10 mindən çox azərbaycanlı yaşayır. Həmçinin, rəsmi məlumata görə, Hollandiyada 400 mindən çox Anadolu türkü var. Təsəvvür edin, 24 aprelə Azərbaycan

türkləri mitinq təşkil etmişdi. Özü də o niyyətlə təşkil edilmişdi ki, həmin gün ermənilər saxta iddialarla əlaqədar həmin meydanda mitinq keçirə bilsin. Adı da "Erməni yalanına yox deyirik!" qoyulmuşdu. Ancaq həmin mitinqə 100 nəfər adam gəldi. Yarım milyona yaxın Anadolu türkündən 1 faizini mitinqə çıxara bilmədik. Hansı ki, o meydana tutmaq üçün birəcə faiz bəs idi.

-Kamal bəy, bir az da özünüzdən danışaq. Yaşadığınız ölkədə hansı işlə məşğul olursunuz? Yaqın ki, mətbuatda deyilsiniz...

- Təbii ki. Mən mühəndisəm. Əvvəl başqa bir şirkətdə işləyirdim. İndi isə fermer təsərrüfatları üçün robotlar istehsal edirik. Tövlə kürüyən, pres bağlayan, malın yemini verən robotları. Mənim öz ixtisasım süd sağan robotların düzəldilməsidir. Azərbaycanda belə bir şey yoxdur.

- Amma gəlmişkən, bununla bağlı Azərbaycanda öz təkliflərinizi verə bilərsiniz. Balkə bundan sonra oldu...

- Təkliflər vermişəm. Amma o bir az bahalı layihədir. Həm də bu, belə bir şeydir ki, biz onu satdıq, çıxıb getdik, məsələ bununla bitmir. Gərək ona servis xidməti göstərek. Bu robot hər gün orta hesabla 60-70 inəyi sağır. Azərbaycanda karusel metodu deyilən bir şey var, orda insan əməyindən istifadə olunur. Mən Bərdədə fermada gördüm, 170 inəyə 20-22 adam xidmət edirdi. Ancaq 170 inəyə üç robot alıb qoyursan, insan əməyine ehtiyac qalmır.

- Amma bu yenilik də kütləvi işsizlik yaradır...

- Düzdür, işsizlik yaradır. Ancaq Qərb ölkələrində sərf edir. Həm maaş yüksəkdir, həm də iş sahibi insan faktordan azad olur. İnsan faktoru riskli faktordur, onun bir gün işi olur, bir gün uşağının ad günü olur, məzuniyyətə gedir,

nəticədə iş dayanır. Məsələn, mən iki gündür burdayam, mənim işim dayanıb.

- Maraqlıdır, neçə gün işləyirsiniz?

- Beş günlük iş rejimində işləyirəm. Gündə 8 saat yarım işdə oluram, yarım saat da yemək vaxtıdır. Amma bu, deyilən vaxtdır. Məsələn, mən səhər saat 7-də işə getmişəm, saat 16.30-də işdən çıxıb bilərəm, yox əgər 10-da getmişəm, 18.30-da çıxıb bilərəm.

- Bəs maaşınız necədir?

- Orada bizdəki kimi maaş anlamı yoxdur. Maaş mənim ixtisasıma uyğun, ixtisasımı necə bilməyimə, bacarığıma, təcrübəmə və işimə uyğun verilir. Bir adamın institut düşüncə səviyyəsi, digərinin isə universitet düşüncə səviyyəsi var, onlar fərqləndirilir. İş elanlarında da bunlar ayrıca götürülür. Təbii ki, maaş artıq olur,

viyyə normaldır. Düzdür, mən yüksək səviyyədən imtahan vermədim, dedim işləmək istəyirəm.

- Uşaqlar neçənci sinifdədir?

- İki uşağıdır. Biri ibtidai məktəbdə, digəri 8-ci sinifdə. Bizdə fərqli sistemdir. Məsələn, orta məktəbi bitirən hər kəs universitetə gedə bilməz. Universitetə qəbul olmaq üçün gerek 6 il orta məktəbdə oxuyasan, institut üçün 5 il oxumaq lazımdır. Həm də müəllim uşağın səviyyəsini qiymətləndirir.

- Heç olubmu ailəliklə birləşməyi düşündünüz Azərbaycan qayıtmaq istəmişiniz?

- Əlbəttə. Bütün doğmalarıma burdadır. Hərdən elə olur ki, hər şeyi atıb gəlmək istəyirəm. Yeni o dərəcədə darımaqlar olur. Amma əgər ora getmişkən, daha işləri, planla-

amma saathesabı işləyirik.

- Ev-əşik məsələsini necə həll etmişiz?

- Özümün evim var. İpoteka ilə almışam.

- Ödəniş faizi necədir?

- İndi çox aşağıdır. 165 min avroya, 2,7 faizlə almışam. Deyək ki, mən 10 illik dəyişməz rentə istəyirəm. Bunun da üstünlüyü var. Çünki milli ipoteka qərantıyası deyilən bir şey var. O, bank deyil, amma sənə qərantıya verir. Bu qərantıya da ondan ibarətdir ki, mən 0,5 faiz az rentə verirəm, sabah özümün asılı olmayan səbəbdən işdən çıxarsam, o halda evim satılığa düşür. Bank da deyir ki, evi 200 minə alıbsan, amma 150 min qiymət qoyuram, iki gün vaxtın var, get auksiona. Auksionda da kimse 151 min verir və ev satılır. Qalan 49 minə həmin o qərantçı ödəyir. Özü də mən alanda ilkin ödəniş yox idi, indi var, amma az olmalıdır.

- Azərbaycanlı ipoteka ilə müqayisə edibsinizmi?

- Bizdə çox yüksəkdir.

- Həyat yoldaşınız, bizim keçmiş həmkarımız Vəfa xanım necə, işləyirmi?

- Bəli, işləyir. Amma o da mətbuatda deyil.

- Nədən heç biriniz yerli mətbuatda çalışmaq istəmişiniz?

- Mən hərdən tərcümələr edirdim. Amma mətbuatda işləmək, söz oyunu başqa şeydir. Mən holland dilini normal danışq tərzindən yuxarı səviyyədə bilirəm. Təbii ki, mühəndis işləyirəm, demək, dil sə-

rı yarımçıq qoyub qayıtmaq düzgün olmaz. Mənim böyük övladım 8 sinfi 7 ilə bitirib, 4-cü sinfi oxumayıb. Təhsilin səviyyəsi çox yüksəkdir. Biz də istəyirik ki, uşaqlarımız bu vəziyyətdən yararlı olsun. Həm də vəziyyət onu diklə edir ki, xaricdə azərbaycanlıların çox olması Azərbaycanın faydasına olan bir məsələdir. Sadəcə olaraq, müəyyən strategiya işlənilib hazırlanmalıdır. Təbii ki, şəxsən itirdiyin məsələlər də var, Azərbaycandan, doğmalardan uzaq düşmüşük. Amma bütün bunlara rağmen dözməliyik, Vətənimizə öz töhvəmizi verməliyik.

- Bu illərdə Vətənə neçə dəfə gəlmisiniz?

- Mən 2002-ci ildə Azərbaycandan gəlmişəm. İlk dəfə 2010-cu ildə, 8 il sonra gəlmişəm. Bu gelişim dördüncüdür. Bir dəfə də sırf bizneslə bağlı gəlmişəm.

Söhbət əsnasında Hollandiyada siyasi sığınacaq alan Leyla və Arif Yunusları da soruşduq. Həmkarımız dedi ki, onların sığınacaq alması xəbərini mətbuatdan alsanız, bu günə kimi hər hansı təmasları olmayıb.

Sözarası onu da dedi ki, Azərbaycanda qurultay müzakirələri, ayrı-ayrı qurumlardakı şəxsi görüşləri səbəbindən hələlik doğmalarını ziyarət etməyə də vaxt tapa bilməyib. Odur ki, zamanını çox almayıb dəyərli həmkarımızla sağollaşdıq...

Sağalmayan yara

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Diqqət eləmişəm, hər il media səhifələrində xüsusi müzakirələr açılan tək-tük günlərdən biri 4 iyundur. 1993-cü ilin 4 iyunu heç cür Azərbaycan xalqının yadından çıxmır. Artıq 23 ildir hər il dönə-dönə bu faciəli tariximizin üzərinə qayıdırıq. Bəlkə on minlərlə yazılar yazılıb. O dövrdə hakimiyyətdə olan elə adamlar var, bəlkə bu 23 ildə 4 iyun qiyamı haqda 2300 dəfə intervü verib. Həqiqət isə ortaya çıxmır ki, çıxmır. Bəlkə biz həqiqəti düzgün yerdə axtarmırıq, ona görə? Bəlkə 4 iyunun indi hakimiyyətdə olan "balaları" buna imkan vermir?

Bəlkəni ekiblər bitməyib, biz də belə mənasız suallara cavab axtarmayaq. Keçmiş, nə eləsen də keçmişdir, gələcəyə baxmaq üçün keçmiş nə qədər önəmli dayaq olsa da gələcək daha vacibdir. Mən sadəcə uca millətimizin taleyində 4 iyunun nə qədər vacib qırılma nöqtəsi olduğunu bir daha yazmaq istədim. Belə çıxır 4 iyun bizi daha çox yandırır-yaxıdır. Deməli bir çoxumuz boynumuzla almaq istəməsək də, 4 iyundan qabaq azad və ümidli olduğumuzu şüurlatmaq bir yerlərdə saxlamışıq. Ondan sonra gələnlərin fəlakət, bəla olduğunu dilimizə gətirməyə qorxsaq da, içimizdə bu dərdi çəkirik. Əslində yuxarıda yazdığım o "həqiqət axtarışı" nəticə verib, Elçibəyin söylədiyi "zaman ehtiyacı olan gerçəklər" lap çoxdan ovuc içi kimi aydındır. Sadəcə, biz 4 iyunun necə "önəmli" gün olduğunu hər ötən ildə, hər ötən fürsətlərdə daha çox anlayırıq.

Artıq "5 iyun", "6 iyun hadisələri"dir, balaca olsa da, hər günümüz hadisədir, qayıdaq indiki günlərimizə. Bakıdakı Dövlət Bayrağı Meydanı İdarəsinin (deyərsən devalvasiyadan sonra ləğv edilmiş bulvar idarəsinə birləşdirildi, ya da Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə verildi - dəqiq məlumatım yoxdur) müdiri həbs edilib, hazırda məhkəməsi gedir. Onun cinayət işində maraqlı detallardan biri budur ki, adam bütün qohum-əqrəbasını sözün əsl mənasında "bayrağının altına" yıqıbmiş. Arvadı kommunal xidmətlər şöbəsində, qayını beynəlxalq şöbədə, arvadının xalası mühasibatlıqda işləyirmiş. Araşdırsan, bayrağı dirəyə qaldırıb-endirən fəhlələr də əmisi uşaqları çıxar. Əlbəttə, sözüm bunda deyil, biz bayraq müdirinin rejimin xoşuna gəlməyən başqa əməl törətdiyi haqda şaiyələrdən halıyık. Üstəlik, Azərbaycanda kiminsə qohumlarını öz tabeliyində dövlət işinə götürməsi haqdan cinayət əməli, korrupsiya sayılır? Gülməlidir. Hakimin məhkəmədə əski bayraqdara "Bütün qohumlarını yanına yıqmısan" deməsi, prokurorun onu qohumbazlıqda suçlaması acı gülüş doğurur, çünki araşdırsan elə o hakim və prokurorun özünün kiminsə qohumluğu, himayəsi olmadan həmin vəzifələri əldə etməsinin mümkünsüzlüyü ortaya çıxar. Mirmahmud Fəttayevin 90-cı illərdə yapış parlamentə iclas zamanı ironik müraciət forması yadımdan çıxmır: "Hörmətli sədr, hörmətli əmi, oğul və başqa qohum şəxslər..." Camaat bütöv ölkəni oğul-uşağının adına keçirdir, bu yazıq bayraqdar arvadını idarəyə saxta sənədlə süpürgeçi yazdırıb maş verəndə guya böyük yeyinti olmuşdur? Hələ biz sevinməliyə nə yaxşı bunlar öz atlarını parlamentə üzv seçmirlər - qədim Roma imperatoru Kalikula (onun "Qoy sevməsinlər, ancaq qorxsunlar" şüarı bizim üçün də aktualdır) öz sevimli atı İnsitat-ı senator qoyduğu kimi. Əslində sizə deyim ki, bir neçə il qabaq Pekin olimpiadası üçün 3 milyon avroya at alanda biz təxminən İnsitat əhvalatını mikro miqyasda təkrar eləmişdik, çünki o atı yarışa elə hakimiyyətin sevimli səfirlərindən birinin nəvəsi sürüb çıxarmışdı. Kim bilir, bəlkə o at həmin yarışda üzqaralıq edib ilk manəedəcə ilişib dombalaq aşmasaydı bəlkə indi hansısa rayonda icra hakimi, ya da gənclər və idman naziri işləyirdi. Bəxtimiz gətirib, at medal almayıb.

Hesab edək, 1993-ün iyunundan bəri bunun özü də bir müsbət hadisədir.

Kritik Berlin səfəri - çətin dönmənin qəliz seçimi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin sabah - iyunun 7-də Almaniya gedəcəyi gözlənilir. Azərbaycan tərəfinin hələ ki, rəsmi şəkildə təsdiqləmədəyi səfər indi ikiqat həssas bir dönmə təsadüf etməsi ilə diqqətdədir. Söhbət Almaniya Bundestaqının (parlamentinin) bir neçə gün öncə saxta "erməni soyqırımı" ilə bağlı qəbul edilmiş qətnamənin yaratdığı yeni situasiyadan gedir.

Bundestaqın açıq səmada şimşək effekti verən, yeni kifayyət qədər gözlənilməz olan bu qərarını, bəllidir ki, qardaş Türkiyə ilə yanaşı, Azərbaycan dövləti və onun rəhbərliyi, o cümlədən İlham Əliyev artıq sət şəkildə qınayıb. Son olaraq prezident özünün twitter səhifəsində qardaş ölkəyə dəstək ifadə edərək, belə yazıb: "Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri bu gün ən yüksək zirvədədir. Türkiyə-Azərbaycan birliyi nəinki regionda, dünya miqyasında bir amildir. Azərbaycan Almaniya Parlamenti tərəfindən qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı qəbul edilmiş ədalətsiz, qərəzli və tarixi təhrif edən qətnaməni pisləyir və qınayır".

Bundestaqın məlum qərarı üstəlik, Azərbaycanda dərin məyusluq yaradıb və bir az da rəsmi Bakını çətin duruma salıb. Niyə?

Birinci ona görə ki, "bir millət, iki dövlət" kimi Türkiyənin dərdi Azərbaycanın, Azərbaycanın dərdi isə Türkiyənin dərdidir və o üzdən qardaş ölkəyə qarşı haqsızlığa Bakı biganə qala bilməz. Necə ki, ötən həftəsonu Azərbaycan etdiyi ilk rəsmi səfəri zamanı Türkiyənin yeni baş naziri Binali Yıldırım da ölkəsi adından bir daha bəyan elədi ki, "Azərbaycanın problemi də Türkiyənin problemidir". Aynı sözlə, Bundestaq öz yanlış qərarı ilə faktiki Türkiyə və Azərbaycanı bir-birinə daha da yaxınlaşdırmış oldu. Odur ki, rəsmi Berlinə etiraz, Ankara ilə isə həmrəylik jesti kimi Azərbaycan prezidenti əslində Almaniya səfərini təxirə də sala bilər.

İkinci yandan, erməni lobisinin at oynada bilmədiyini "Köhnə qitə"nin yeganə böyük dövləti olaraq Almaniya uzun müddətdir Azərbaycan ictimai fikrində Qarabağ məsələsində az qala, ən obyektiv Avropa (Avropa Birliyi) dövləti imicinə (Avropa Birliyi) dövləti imicinə malik idi. Eyni zamanda, konfliktlə bağlı indiyədək alman hökuməti, onun Xarici İşlər Nazirliyi bir neçə dəfə obyektiv və prinsipial xarakterli sənəd və hesabat qəbul edib, Ermənistanı işğalçı kimi tanıyıb. Bir müddətdir hətta ATƏT-in Minsk Qrupu rəhbər-

Prezident Əliyev Almaniya Ərdoğanın mesajı ilə gedir

Səfəri zəruri edən səbəblər və kontur-səbəblər; "saxta soyqırımı" ilə bağlı Bundestaqın qərarı iki qardaş ölkəni bir-birinə daha da yaxınlaşdırmaqla bərabər, Berlinin özünü də seçimlə üzleşdirib; Almaniya Qarabağ məsələsində balansını necə düzəldəcək?..

liyində balans yaratmaq üçün Almaniyanın həmsədrliyə gətirilməsi ilə bağlı Azərbaycanın təşəbbüsləri də qaldırılmış, Avropada təbliğat aparılmışdı.

Üçüncüsü, bu il Almaniya üstəlik, ATƏT-in icraçı sədridir, Qarabağ məsələsində ilin əvvəlindən ciddi təşəbbüslər içindədir. Munaqişə zonasında yeni və geniş miqyaslı hərbi toqquşmaların olub-olmayacağı isə indi həm də xeyli dərəcədə Minsk Qrupuna həmsədr dövlətlər, üstəgəl, Almaniyanın səylərindən asılı duruma gəlib.

Bundestaqın "soyqırımı" qərarı, sözsüz ki, Berlinin bu qəbildən səylərini kəsərsiz, dişsiz edir, çünki munaqişə tərəflərindən biri kimi Azərbaycanda özünə qarşı avtomatik şəkildə etimadsızlıq yaradır - heç bir lüzum olmadığı yerdə tərəfini işğalçı ermənilərin xeyrinə əyməklə.

Bu xüsusda İlham Əliyev Almaniya səfərini təxirə salarsa, o halda bu, Türkiyə ilə siyasi həmrəylik nümayişi ilə bahəm, Berlinin Qarabağ məsələsində öz mövqeyinə diqqət etməsinin zəruriliyi haqda xəbərdarlıq mesajı demək olardı. Hərçənd, bunun əksi də mümkündür. Yeni ola bilsin, Azərbaycan prezidenti

ilə görüşdə alman liderlər Qarabağ məsələsində daha obyektiv görünməklə naminə bu dəfə ənənəvi mövqedən də prinsipial mövqə sərgiləsinlər.

Başqa sözlə desək, mümkündür ki, Qarabağ məsələsində qərəzli olmadıqlarını göstərmək üçün Almaniya rəsmi Bakını artıqlaması ilə qane edən daha qabarıq bir mövqə tutsun, "saxta soyqırımı" mövzusunun bu məsələyə aidiyyəti olmadığını bu formada nümayiş etdirməyə çalışsın.

Bu xüsusda alman siyasi rəhbərləri səfər zamanı, heç şübhəsiz ki, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın aşağıdakı sət fikirlərini də ciddiyyə almalı olacaqlar. Almaniyanın Türkiyə kimi bir dost-müttəfiqi itirmək riski ilə üz-üzə olduğu na diqqət çəkən Ərdoğanın həmin fikirlərindən kiçik və ibarətəmiz bir sitat: "1915-ci il hadisələri Türkiyəyə qarşı istifadə edilmək üçün çox əlverişli alətə çevrilib. Kipr yunanlarının törətdiyi qətləmlərin şəhidləri hələ də yaşayır. Ermənilər Dağlıq Qarabağda vəhşiliklər törədiblər. Bu vəhşiliklərə məruz qalanlar bu gün də yaşayırlar və həqiqətləri onlardan eşitmək mümkündür".

Göründüyü kimi, Türkiyə lideri Almaniyanı saxta soyqırımı məsələsi ilə əlləşməkdən sət, ermənilərin azərbaycanlı-

lara qarşı gerçək genosid aktı sayılan 24 il öncəki Xocalı soyqırımına siyasi qiymət verməyə çağırır - hansı məsələni ki, Azərbaycan prezidentinin də indi daha qəti şəkildə rəsmi Berlinin, Bundestaqın qarşısında qoymağa haqqı çatır və yəqin ki, qoyacaq. Bu mənada Azərbaycan prezidenti Almaniya ham da Ərdoğanın sət mesajını aparır.

Sonda yada salaq ki, apreldəki 4 günlük müharibədən dərhal sonra Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan Almaniya səfər eləmiş, kansler Angela Merkelə görüşmüşdü. O zaman Sərkisyan Merkele Rusiyadan şikayətlənərək, Moskvanı incə şəkildə Azərbaycanı silahlandırmaqda suçlamışdı.

Prezident İlham Əliyevin səfərinin də bundan sonra nəzərdə tutulduğu bəllidir. Lakin Azərbaycan prezidenti Berlinə Sərkisyanandan fərqli olaraq daha uğurlu bir mövqə ilə, faktiki, 4 günlük savaşın qalibi kimi yollanır - eger yollanacaqsa, təbii ki. Ərdoğanın Qarabağ mesajı ilə bərabər, bu nüans səfərin nəticəsinə önəmli təsir göstərə bilər.

Bütün hallarda səfər kritik dönmənin kritik seçimi kimi yadda qalacaq.

□ Analitik xidmət

Azərbaycan, Rusiya və İran prezidentlərinin 2016-cı il ərzində Bakıda üçtərəfli görüşünün olacağı barədə bu ilin aprelində yayılan xəbərlər ötən həftə rəsmi təsdiqini tapdı. Rusiya və İran prezidentlər Vladimir Putin və Həsən Ruhaninin ilin ikinci yarısı Bakıda Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə üçtərəfli formatda görüşünün keçiriləcəyini rəsmən açıqladı.

Əliyev-Putin-Ruhani

görüşündən əsas gözlənti

Ekspert: "Prezidentlərin Bakı görüşü Qarabağ məsələsində razılaşma ilə tarixə düşə bilər"

Regionun iki böyük dövlətinin prezidentlərinin Bakıya eyni vaxtda gəlişi, üçtərəfli formatda görüş üçün məhz Azərbaycan paytaxtının seçilməsi, görüşdə hansı məsələlərin müzakirə ediləcəyi maraq doğurur.

Bu barədə danışan **politoloq Natiq Miri** bildirdi ki, əslində bu görüş çox strateji əhəmiyyət daşıyır: "Bakıda keçiriləcək görüşə ilk növbədə Şimal-Cənub dəhlizi kontekstində yanaşmaq lazımdır. Bu dəhlizin yaradılmasında hər üç ölkə maraqlıdır. Çünki belə bir dəhlizin olması Rusiyaya, İrana, Azərbaycana bir körpü olaraq gələcəkdə həm Avropa ilə, həm də Asiya ölkələri ilə ticarət əlaqələrinin genişlənməsində çox önəmli rol oynayacaq. Şimal-Cənub dəhlizi layihəsinin həyata keçirilməsi üçün konkret öhdəliklər var ki, Azərbaycan da bu öhdəliklərdən tətbiq ki, yan keçir. İlin axırına kimi İran sərhədinə qədər olan dəmiryolu xəttini tamamilə bitirəcəyi ilə bağlı öhdəlik götürüldü. Ancaq düşünürəm ki, üç prezidentin görüşündə başqa ciddi regional, geosiyasi məsələ

lər də müzakirə obyektinə olacaq. O cümlədən şübhəsiz ki, Dağlıq Qarabağ məsələsi də müzakirə olunacaq. Dağlıq Qarabağla bağlı müzakirə daha çox Rusiya prezidenti ilə Azərbaycan prezidenti arasında olacaq. Çünki Rusiya bu məsələyə İranın qarışmasında o qədər maraqlı deyil. Ehtimal etmək olar ki, problemin həlli ilə bağlı İlham Əliyevlə Putin arasında Bakıda ciddi söhbət olacaq. Mümkündür ki, bu danışıqlarda Dağlıq Qarabağ probleminin həllində hansısa razılaşmalara da gəlin. Diqqət edirsinizsə, iyun ayında Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında görüş

müəyyən mənada razılaşdırılsa da, açıq, bu görüşdən ciddi gözləntilər yoxdur. Rusiya bu görüşün baş tutmasında sanki maraqlı deyil. Çünki may ayında Vyana görüşü demək olar ki, ABŞ tərəfindən təşkil olunmuşdu və iyun görüşü də Rusiyada nəzərdə tutulmayıb. Rusiya özünün həlledici moderator olmadığı istənilən görüşə və bu görüşün nəticə verəcəyinə maraqlı deyil. Bu baxımdan istisna deyil ki, ilin ikinci yarısı Putin Bakıya gələndə Əliyevlə Dağlıq Qarabağ məsələsini ciddi müzakirə etsin və həlledici qərarlar verilsin, razılaşmalar əldə olunsun. Məhz bundan sonra problemin həlli prosesin-

də ciddi hadisələrə şahidlik edə bilərik".

Bakıda Azərbaycan-Rusiya-İran prezidentlərinin üçtərəfli görüşündə regionun digər mühüm dövləti olan Türkiyənin nədən iştirak etməsinə gəlincə, ekspert bildirdi ki, burada bir neçə faktor rol oynayır: "Əvvəla, hazırda Türkiyə ilə Rusiyanın münasibətləri yaxşı deyil. İkincisi, regionda bir neçə üçlük formatı var. Türkiyə-Azərbaycan-Gürcüstan formatı olduğu

Əbədi düşmən qonşu

Xalid KAZIMLI

Ermenilərin bizə, bizim də ermənilərə münasibətimiz total nifrət üstündədir. Yalnız xırda istisnalar ola bilər, hər tərəfdən toplusu 1 faiz belə etməyən yüksək başəri duyğular daşıyırlar, əqidəli kosmopolitlər, eləcə də xudbin manqurtlar yığınağı tapılar ki, bu xüsusda fərqli düşümsünlər.

Bildiyiniz kimi, istisnalar qaydanı pozmur. Bu da o deməkdir ki, ermənilər və biz millət olaraq bir-birimizə səmimi qəlbədən nifrət edirik.

Bu, elə bir nifrətdir ki, sonu görünür, neçə yüz il davam edəcəyini kimsə bilmir.

Heç kəsin ağı yüz illər boyunca bir-birinə nifrət edən və sonra barışan Avropa xalqlarına - ingilislərə və fransızlara, alman və italyanlara, ispan və hollandlara getməsin, ermənilərlə türklərin qarşılıqlı nifrəti başqa səpkilidir.

Bu xüsusda tam neytral və obyektiv düşünməyə çalışaraq, nifrət və hiddət hissələrini bir kənara qoyaraq, fikir yürüdəsi olsaq, deməli ki, bu iki millət arasında öz nifrət yükündən xilas olmağa, ondan imtina etməyə meylli olan xalq ermənilər deyil.

Bəli, məhz ermənilər bizə qarşı nifrətlərdən imtina etməyə hazır deyillər. Biz bu məsələdə bir qədər sıyıq, bir qədər yumşaq, hər şeyi, qanlı və acı keçmişini unudub, işıqlı gələcəyə baxmağa meyllilik və indiki halda bu, heç də pozitiv, öyünüləsi bir şey deyil. Bu, bizim minusumuzdur.

Biz bu qədər şiddətlə bizə nifrət edənləri, onu ildən-ildən böyüdüb patoloji nifrətə çevirənləri sevməyə, onlara qarşı yumşalmağa borclu deyilik.

Başqa yolu yoxdur. Hər şey qarşılıqlı olmalıdır: sənə sevməni sevməyə, sənə nifrət edənlə düşmənçiliyini davam etdirəcəksən. Əks halda faciə qaçılmazdır. Sənə sevməni etməzsən, tək-tənha qalarsan, sənə düşmənçilik edəne güzəşt edərsənsə, meydana o qalar, sən qalmazsan.

Bu baxımdan böyük erməni-türk davasının tərkib hissəsi olan Qarabağ münaqişəsinin çözülməsini istəyən beynəlxalq güclər ilk növbədə ermənilərin güzəşt və dinc qonşuluq tələb etdikləri dövlətlərə qarşı bəslədikləri nifrət hissəsinin şiddətini nəzərə almalıdırlar.

Hal bəyləyən, ermənilər Türkiyə və Azərbaycan kimi dövlətlərə milli zəmində patoloji nifrət edərəkən sülhə necə nail olmaq olar?

Problemi o xalqın öz keçmişindən qopma bilməməsində, öz tarixi faciələrini ilahiləşdirməsində, öz yaralarını sarıyıb sağaltmağı bacarmamasındadır. 101 ildir zaryırlar, bitirmirlər.

Dünyada müharibə qətləmlərinə, yaddelli hücumlarına, deportasiyalara, yağmalanmalara məruz qalmayan bir millət varmı? Yoxdur. Bu faciələr hamının başına gəlib.

Təkcə ötən əsrdə Almaniyadan Avropa ölkələrinin başına açdığı oyunu hamınız bilirirsiniz, onu kənara qoyaq. Uzaq Şərqdə də mədəni yaponlar Çindən, Koreyadan tutmuş İndoneziya, Malayziya, Filippin qədər bütün insan məskənlərində milyonlarla insanı qətlə yetiriblər.

Ancaq bu gün o xalqlar keçmişə bağlanıb qalmayıblar, öz dərdrəni əzizləyib oxşamır, böyütmürlər, o faciələrə dayanaraq yaponlara nifrət bəsləmir, körükləmir.

Heç II dünya müharibəsində Xolokost genosidinə məruz qalar, 6 milyon soydaş itirmiş yəhudilər də almanlara qarşı patoloji nifrət bəsləmir, bütün nifrət oxları Hitlerə, faşizmə yönəlkdir.

Yüz minlərlə əsgəri Pakistan ordusunun əsgərləri tərəfindən güllələnmiş, əsir alınmış və bərbər (başda general olmaqla) zorlanmış benqallar da keçənə güzəşt deyiblər.

Yalnız ermənilərdir, I dünya müharibəsində məruz qaldıqları itkiləri, 1915-ci il hadisələrini unutmur, unutmaya istəmir, unutmaya bacarmır, bu tarixi faciələrdən fayda götürməyə çalışır, əvəzində qat-qat artıq ziyana düşürlər. Sanki dünyada deportasiyaya, qətləmə məruz qalan tək xalq onlardır.

Təəssüf ki, böyük döblətlər siyasi qərarlar verərəkən tarixi məxəzlərə, arxivlərə, faktlara o qədər də etina etmirlər, yoxsa I dünya müharibəsində ermənilərin Qafqaz regionunda, Orta Asiyada, İranda yüz minlərlə günahsız insanı qıraraq, 6 milyon soydaş itirmiş yəhudilər də əldə bilirlər. Amma görünür, indiki halda bu heç kəsə lazım deyil.

Bu düşmənçiliyin ömrü uzun olacaq. Ermənilər ölkəbə-ölkə düşüb uydurma "erməni genosidi"ni tanıtırdıqca, haqsız qərar layihələri çıxartdırmağa çalışdıqca, bu iki xalq arasında barışmaq söhbəti olmayacaq.

Olmayacağına, olmasın. Biz də "əbədi düşmən qonşu" faktoru ilə yanaşı yaşamağa alışmalıyıq.

Azərbaycanın da "Ağ kitab"ı varmı?

Deputat: "Əgər dostlarımızdan danışsaq, hesab edirəm ki, bura Ermənistandan başqa, bölgə dövlətlərinin əksəriyyətini yazmaq olardı"

Almaniya hökuməti 2006-cı ildən sonra ilk dəfə ölkənin milli təhlükəsizlik siyasətinin əsaslandığı "Ağ kitab"ı yeniləyəcək.

APA-nın "Die Welt" nəşrinə istinadən verdiyi məlumata görə, kitabda əsas dəyişikliklərdən biri Rusiyanın tərəfdaş statusunun dəyişdirilməsi, bu ölkənin Almaniyanın rəqibi qismində əksini tapması olacaq.

Almaniya Müdafiə Nazirliyinin hazırladığı 80 səhifəlik sənədə qeyd edilib ki, Moskva öz maraqlarını güc vasitələri ilə həyata keçirməyə və özbaşına beynəlxalq hüquqla qorunan sərhədləri dəyişdirməyə çalışır. Buna görə də Rusiya "soyuq müharibə"dən sonra Avropada sülh və təhlükəsizlik üçün təhdidə çevrilib. Sənədə vurğulanıb ki, Rusiya kursunu dəyişməyə, gələcəkdə Avropada təhlükəsizlik üçün təhdid olaraq qalacaq.

Bəs Azərbaycanın necə, "ağ kitab"ı varmı?

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danışan **Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Zahid Oruc** bildirdi ki, müəyyən bir dövlətçilik tarixinə malik olan ölkələrdə "Ağ kitab"lar mövcuddur: "Ancaq ola bilsin ki, bunlar müəyyən qədər də şərti mənada daşıyır. Çünki orada müxtəlif ölkələr

Zahid Oruc

hətta düşmən kateqoriyasında olanda belə, münasibətlər bu əsنادa qurulmaya bilər. Məsələn, ABŞ və İran arasında ağır sanksiyalar və "soyuq müharibə"nin ən şiddətli zamanlarında belə gizli diplomatik, siyasi əlaqələrin, həmçinin, müxtəlif iqtisadi mübadilələrin olmasına dair iddialar vardı. Bunlar da əsassız deyildi. Çünki bəlli bir beynəlxalq düzen var və hər zaman dövlətlər çıxarılan hikkəli qərarlarla yaşaya bilmirlər. Buna görə də müxtəlif prosesləri gizli əlaqələr, əməkdaşlıqlarla yoluna qoymağa çalışırlar. Məsələn, Yaxın Şərq problemləri ilə əlaqədar dəfələrlə Amerika və İran gizli dairələrinin görüşdükləri bəlli idi. Bu konspirativ məlumatlar deyildi. Keşfiyyət proseslərindən məlumat olanlar bunu açıq şəkildə də deyirdilər".

Deputat bildirdi ki, Azərbaycan düşmən dövlətləri sırasında Ermənistandan başqa hansısa dövləti yazarsa, bu məqsədə uyğun olmaz: "Çünki reallıq ondan ibarətdir ki, Azərbaycan bölgədə bu coğrafiyanı təşkil edən hər hansı başqa bir ölkə ilə toqquşmur. Bizim hətta keçdiyimiz tarixi yollarda, dövlət quruculuğu prosesində çox mənfə izlər qoyan Rusiyanın özünə belə münasibətimiz hazırkı dövrün reallığında elə bir səviyyəyə çatıb ki, bəlkə də iki ölkə arasında heç zaman bu cür yaxşı əlaqələr olmayıb. Lakin bununla bərabər, Azərbaycan özünü nə Rusiyanın, nə Qərbin, nə də Asiya birliyinin forpostu kimi hiss etmir. Əgər dostlarımızdan danışsaq, hesab edirik ki, bura Ermənistandan

başqa bölgə dövlətlərinin əksəriyyətini yazmaq olardı. O cümlədən Şərqi Avropa dövlətlərindən də bu siyahıya qatmaq olardı. Həmçinin, Pakistanla, Asiyada digər dövlətlərlə də münasibətlərimiz kifayət qədər dostluq səviyyəsindədir. Hər bir halda Azərbaycan beynəlxalq məkanda qarşısına daha global məqsədləri qoymadığı üçün tutaq ki, Avropada sürdürülən prosesdə bizim ikinci, üçüncü tərəflərlə xüsusi toqquşmalarımız yoxdur".

Z.Oruc dedi ki, hətta beynəlxalq təşkilatlarla da müxtəlif dövrlərdə yaşanan siyasi qarşıdurmalar, konkret bir dövlətə yönəlmiş diplomatik əlaqələrin dayandırılması, iqtisadi münasibətlərin kəsilməsi ilə yekunlaşmayıb: "Almaniya indi Türkiyə əleyhinə məlum qərarı çıxarıb, ancaq bu halda kimsə misal üçün "Mercedes" maşınından imtina etmir, Almaniya texnologiyasına arxa çevirmir, bu ölkəyə səfərdən geri çəkilmir. Çünki mənə iqtisadiyyat və siyasətlərin özünəməxsus məntiqi var. Bu baxımdan Azərbaycanın "Ağ kitab"ının yalnız bir səhifəsi düşməndən, əksər səhifələri dostlardan, çox az səhifələri isə neytral ölkələrdən ibarət ola bilərdi".

□ **ƏLİ RAİS**

“Evimiz məhkəmə qərarı olmadan sökülüb”...

Paytaxt sakini evinin sahəsinin düzgün ölçülmədiyini, pulunun mənimsəndiyini deyir, qarşı tərəf isə ittihamları qəbul etmir...

Paytaxt sakini Məryəm xanım Rəşidova evinin məhkəmə qərarı olmadan sökülməsinə və kompensasiyanın qanunsuz olaraq kəsilməsi, azaldılmasından şikayətdir. O, musavat.com-a bildirdi ki, paytaxtda, Çingiz Mustafayev küçəsi, dalan 13, ev 8-də yaşayır. Yaşadığı ev aidiyyəti məhkəmə bitmədən Yasamal Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən sökülüb.

“Dram Teatrının arxa hissəsindən Bakının Sovetski küçəsinə qədər evlərin plana getdiyini hamı bilir və burada söküntü işləri hələ də davam edir. Ərazi məhz Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin nəzarəti altındadır. Yeni bu sahələr heç bir şirkət tərəfindən alınmayıb. Tam dövlət tərəfindən bu sahələr plana düşüb. Evimiz də bu əraziyə düşür. Yeni dəqiq ünvan Çingiz Mustafayev küçəsi, dalan 13, ev 8-dir. Bu evin ümumi sahəsi 57, 95 kvadrat metr olduğu halda, icra hakimiyyəti bütün evləri özlərinin xüsusi aparatı ilə yalnız evin iç sahəsini ölçürlər, yeni bu köhnə binaların daşların qalınlığı 70 sm olmasını nəzərə almırlar. Beləliklə, evimin sahəsini 42 kvadrat metrdən hesablayıblar. Evim xüsusi mülkdür. Bu, bizə haqq verir ki, evin hər kvadratını dövlətin istədiyi 1500 manatdan deyil, tutaq ki, 2000 manatdan sata bilərik. Amma bunlar ilə razılaşsaq da, heç olmasa dəqiq ölçüb sahə haqqımızı istəyirik. Biz evə qalxdığımız uzun pilləkənin sahəsindən, qapının qarşısındakı eyvanın sahəsindən danışırıq. Deməli, bunlar 86 925 manat pul vermək əvəzinə 64 450 manat pul verirlər. Hələ buraya pilləkən və eyvanın sahələri daxil deyil. Etiraz etdiyimizi görüb sonradan artım edərək 66 217 manat pul verdiklərini bildirdilər. Biz bundan narazıyıq”, - deyərək şikayətçi vurğulayıb.

Xanımın sözlərinə görə, onlar vəkille danışdı məhkəməyə müraciət etməyə hazırlaşsalar da, icra hakimiyyəti qabağa düşərək onları məhkəməyə verib: “1-saylı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinə Müseyib Bayramovun hakimiyyəti ilə proses keçirildi və məhkəmə təxirə salındı. Bizim vəkilmiz isə maraqlandı və məlum oldu ki, alacağımız puldan əlavə, bu pulun 20 faizi qəddər kompensasiya da verilməlidir. Yeni Azərbaycan Respublikası Prezidentininin 26.12.2007-ci il tarixli 689 sayılı Fərmanının 2.3-cü bəndinə əsasən 17 385 manat da əlavə almalıyıq. Bu da 104 310 manat edir. Təsəvvür edirsinizmi, eyvan və pilləkən hesablanmadan bir evə görə 40 min manatımız kəsilir. Görün, orada nə qədər ailəni aldadıblar. Burada evlər həyat evləri olduğundan, həyatın sahələri də onlara aid olur. Sonra da biz məhkəməyə müraciət etdik. Ancaq məhkəmələr bitmədən evimizi sökdülər”.

Məryəm xanım Rəşidovanın vəkili Nisə xanım Vəliyeva isə bildirir ki, məhkəmə bitmədən əvvəlcə evin qazını, suyunu, və işığını kəsiblər: “Məhkəmə icra hakimiyyətinə tapşırırdı ki, evin sahəsini dəqiq ölçsünlər. Onlar isə gəlib mayın 19-da köçmək üçün ailəyə dörd gün vaxt veriblər. Mayın 27-də isə evin içində insanlar olduğu halda, gəlib söküblər. Məhkəmənin qərarını gözləmədən evi söküblər. Gəlib evdəkiləri qonşular çıxarıblar. İcra hakimiyyətinin “qoçulan” eyvanı uçurublar, yataq otağının bir divarı sökülüb, söküntü vaxtı 102-yə zəng eddik, gəlmədilər. İcra hakimiyyətinə müraciət etdik, dedilər ki, evi biz sökməmişik. Bu qədər özbaşınalılar edildi bir ailəyə qarşı. Biz yenidən kompensasiya ilə bağlı məhkəməyə müraciət edəcəyik. Biz verilən kompensasiyadan, evin səhv ölçülməsindən, qəsdən yaşayış sahəsinin azaldılmasından narazıyıq”.

Yasamal rayon İcra Hakimiyyətinin başçısının müavini Şahin Məmmədov isə məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirdi ki, sökülən evlər dövlət ehtiyacı üçün alınan evlərdir: “Onlar mütləq köçürülməlidir. Məhkəmə qərarı olmadan isə sökülə bilməz. Nazirlər Kabinetinin 358 nömrəli qərarı var. 11 noyabr tarixli qərara görə, Yasamal rayonu ərazisində Çingiz Mustafayev, Süleyman Rəhimov, Əli bəy Hüseynzadə və digər küçələrdə konkret sayı göstərilənlər cəmi 1093 ədəd vətəndaşlara məxsus yaşayış və qeyri-yaşayış obyektləri Bakı şəhərinin Baş Planına uyğun olaraq dövlət əhəmiyyətli yolların və digər kommunikasiya xətlərinin çəkilməsi məqsədi ilə dövlət ehtiyacları üçün alınır və sökülür. Dövlət əhəmiyyətli yolların çəkilməsi ilə bağlıdır. Vətəndaş evinin sahəsi nə qədərdirsə, ona uyğun vəsait ödənilir, kvadratı 1500 manatdan kompensasiya verilir”.

□ RÖYA RƏŞİYEVA
Foto müəllifindir

Ali Məhkəmədə hakim İmran Hacıqayıbovun sədrliyi ilə Sərdar İsmayılov, Məcid Anqubazov, Orxan Abdullayev, Əfsəl Həsəneliyev və Elman Məsimovun şikayəti üzrə proses keçirilir. Şikayətçilər məhkəməyə şikayət vermə müddətinin bərpasını istəyirlər. Bildirirlər ki, müddətin buraxılması həyatlarına olan təhlükə ilə əlaqədar olub.

Bu şəxslər 2013-cü ildə Qazaxın 1-ci Şıxlar kəndi ərazisində Gürcüstandan İrana pirotexnika, fişənglər apararkən MTN əməkdaşları tərəfindən saxlanılıblar.

İş üzrə Ali Məhkəmədə keçirilən prosesdə S.İsmayılov deyib ki, MTN əməkdaşları qanunsuz əməliyyat keçirərək həmin maliyyə özlərinə götürüblər və onları həbs ediblər: “Sonradan bizi rüsvətlə azad etdilər. 2015-ci ilin noyabr ayına qədər şikayət vermədik. MTN-də mənə demişdilər ki, əgər şikayət etsən, malların içindən narkotik çıxacaq. MTN-dəki təmizləmələrdən sonra qərar verdik ki, şikayət edək. Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İstintaq İdarəsinə şikayət etmişik. Bizə qarşı dəhşətli işgəncələr vermiş şəxslərin cəzalandırılması üçün müddətin bərpa olunmasını istəyirik”.

Əfsəl Həsəneliyev deyib ki, qanunsuz olaraq həbs olunub və rüsvət müqabilində azad olunub: “Ötən müddətdə şikayət verməyimiz özümüzlə və ailələrimizin hədələnməsi ilə bağlı idi. Bu işi apararkən müstəntiq Yasin Məmmədov deyirdi ki, şikayət etsən, evindən narkotik çıxacaq. Ailə üzvlərinizi də həbs edəcəyik. Biz də şikayət etmədik, müddət ötdü. Xahiş edirik müddətin bərpa edin”.

Şikayətçi Elman Məsimov deyib ki, onu MTN-də qanunsuz olaraq 1 il saxlayıblar. Həmin müddət ərzində ona dəhşətli işgəncələr. E.Məsimov da müddətin bərpa olunmasını hakimdən xahiş edib.

Dövlət ittihamçısı isə bildirir ki, şikayətçilər şifahi sözlərdən əlavə məhkəməyə dediklərini təsdiq edən hər hansı bir sənəd təqdim etməyiblər. Bu üzündən şikayətin təmin olunmamasını xahiş edib. Bundan sonra məhkəmə qeyri-müəyyən vaxta qədər təxirə salınıb.

Prosesdən sonra şikayətçilər “Yeni Müsavat”a müxtəlif instansiyalara ünvanladıkları şikayətlərinin surətlərini təqdim ediblər.

Müraciət müəllifləri yazırlar ki, həbs ediləndən və malları ələ keçiriləndən sonra Gömrük Komitəsinin sədr müavini, gömrük xidməti general-leytenantı Əsgər Abdullayev Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi İstintaq Baş İdarəsinin reisi, general-mayor Mövlam Şıxəliyevə məktub yazıb. Məktubda Gömrük Komitəsinin sədr müavini idarə reisinə MTN əməkdaşları tərəfindən törədilən qanunsuzluq haqda yazır: “11 sentyabr 2013-cü il tarixdə

MTN əməkdaşları tərəfindən Qazax rayonu ərazisində saxlanılmış Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı Əsədullayev Əbülfət Ağadədə oğlunun idarə etdiyi Az 44BB952 dövlət nömrə nişanlı “Kamaz” markalı yük avtomobilinin Az 44ƏA041 dövlət nömrə nişanlı qoşqusundan 23.000 kq çəki-də “fişəng”lər və 1050 kq çəki-də “plastik kütlədən ibarət plitələr, özüyapışan rulonlarda olan və ya olmayan adları altında Tovuz Gömrük idarəsi-

və bu səbəbdən də həmin yük avtomobilinin Tovuz Gömrük İdarəsinin mobil bölməsinin əməkdaşları tərəfindən gömrük müsayəti altında təyinat gömrük orqanı olan Astara Gömrük İdarəsinə çatdırılması barədə qərar qəbul edilmişdir”.

Şikayətçilər vurğulayırlar ki, bu məktubu sırası bir insan yox, Gömrük Komitəsinin sədr müavini yazıb. Lakin MTN-in İstintaq İdarəsinin reisi bu məktuba reaksiya verməyib.

Damarlarını doğradı, ölmədi, ürəyinə bıçaq vurdu, yaşadı, özünü xəstəxana binasından atıb öldürdü!

Şikayətçilər onlarla birgə həbs olunan Cahangir Məmmədovun ürəkparçalayan aqibəti haqda da məlumat verirlər: “MTN-in qatı rüsvətxor əməkdaşlarının tələb etdikləri məbləği verə bilmək üçün evini banka qoyub pul götürmüş Cahangir Məmmədov əvvəlcə məhkəmədən sonra bank faiz-

MTN çetesinin “fişəng”

cinayəti Ali Məhkəmədə

“Mahmudovçu”ların soyğunçuluğu ilə üzleşmiş sahibkarın dəhşətli ölümü

Eldar Mahmudov

nin “Sınıq-Körpü” gömrük postunda beynəlxalq tranzit gömrük proseduru altı rəsmiləşdirilmiş və təyinatı üzrə Astara Gömrük İdarəsinə ünvanlanmışdır. Qeyd olunan mallar Gürcüstan Respublikasının Tbilisi şəhərindən KarloKotrikadze adlı şəxs tərəfindən İran İslam Respublikasının “Galjar-Co. LTD” şirkətinin ünvanına göndərilənlər aidiyyəti mal-müştəriyyət sənədləri ilə 10.09.2013-cü il tarixdə Tovuz Gömrük İdarəsinin “Sınıq-Körpü” Gömrük postunda gömrük orqanlarına bəyan olunmuş və xarici ölkənin müvafiq gömrük təminatı ilə təchiz olunmuşdur. Sözügedən neqliyyat vasitəsi ölkə ərazisinə gələrkən, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsinin tələblərini, hətə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 253 sayılı, 31.10.2012-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq olunmuş “Mallara gömrük təminatının vurulması Qaydaları”na uyğun olaraq gömrük nəzarəti altına alınmış, malların olduğu qoşqunun yük yeri gömrük təminatı ilə möhürlənmiş, sənədlər gömrük rəsmiləşdirilməsinin başa çatması üçün Gömrük postunda saxlanılaraq yük avtomobilini TIR parkına göndərilmişdir. Rəsmiləşdirmə zamanı sənədlərlə tanış olarkən müəyyən olunmuşdur ki, Beynəlxalq Tranzit Gömrük proseduru ilə rəsmiləşdirilməli olan “Fişəng” malları xüsusi nəzarət tələb edən mallar sinfinə aiddir

“Bizdən babat məbləğlərdə rüsvət qopara bilmək üçün...”

Şikayətçilər yazırlar ki, MTN əməkdaşları yalnız bir məqsədlə - sonradan onlara qarşı zor və şantaj tətbiq etməklə külli -MTN-çilərin sonsuz iştahlarını təmin edəcək -miqdarda rüsvət qoparmaq məqsədi ilə Sərdar Əhməd oğlu İsmayılov və Orxan Elman oğlu Abdullayev barəsində CM-nin 29.192.2.2 (qanunsuz sahibkarlığa cəhd) və 206.3.2-ci (qaçaqmalçılıq) maddələri, Elman Abid oğlu Məsimov, Məcid Məhəmmədli oğlu Anqubazov, Əfsəl Xanlar oğlu və Cahangir İbrahim oğlu Məmmədov CM-nin 206.3.2.-ci maddəsi ilə heç bir əsas olmadan cinayət işi başlayaraq məsuliyyətə cəlb ediblər. “Təbii ki, bizdən babat məbləğlərdə rüsvət qopara bilmək üçün bizim hamımızın barəsində həbs qətimkan tədbiri seçdilər. Daha sonra istintaq zamanı bizə sonsuz təzyiqlər göstərərək bizim hər birimizdən Sərdar Əhməd oğlu İsmayılovdan 50 min manat, Orxan Elman oğlu Abdullayevdən 50 min manat, Əfsəl Xanlar oğlu Həsəneliyevdən 32 min manat, Cahangir İbrahim oğlu Məmmədovdan isə 80 min manat pul aldılar. Digər iki nəfər şəxslərin isə pulları olmadığına görə bir il həbsdə yatıb çıxdılar”.

lərinə görə damarlarını kəsdi. Onu həkimlər ölməyə qoymadı. Sağalandan sonra ürəyinə özü bıçaq zərbəsi yetirdi, lakin ölə bilmədi, sağ qaldı. Əməliyyatdan sonra ayılıb sağ qaldığını gören Cahangir Məmmədov özünü Bakı şəhəri, Nizami rayonundakı xəstəxananın yuxarı mərtəbəsindən yerə ataraq intihar etdi. Bütün bunlarla bağlı Baş Prokurorluqda artıq araşdırmalar gedir və bizi çağıraraq dindirirlər”.

“MTN əməkdaşları qeyri-qanuni, əslində isə quldurluq yolu ilə...”

Şikayətçilər onlardan qaçaqmal adı ilə alınan malların sonradan MTN əməkdaşları tərəfindən Bakıda satışa çıxarmalarının təfərrüatını da diqqətə çatdırırlar:

“MTN-in cinayətkar əməkdaşları bizdən tutub aldıkları pirotexnik malları aparıb əvvəlcə Yasamal rayonu ərazisində “Rance-Rover” salonunun arxasında yerləşən və MTN-ə məxsus olan xüsusi təyinatlıların həyatında - anbarda avtomobilində saxlayıblar. Sonra MTN əməkdaşları qeyri-qanuni, əslində isə quldurluq yolu ilə əldə etdikləri bu əmlakı 2014-cü ilin dekabr ayının 25-də Mehdiyev Söhrab Abdulla oğlu və onun müdiri Ağayev Çingiz Yəhya oğluna veriblər ki, onlar həmin malları Azərbaycan bazarında satıb pullarını onlara versinlər.

Bizə məxsus və İrana aparılan malları zorakılıq yolu ilə ələ keçirib mənimsəmiş MTN əməkdaşları bizim hamımızdan aldıkları cəmi 212 min manat puldan başqa, bizə məxsus malları mənimsəyib satdırmaqla daha 700 min manat qazanc əldə edərək, həmin məbləği də öz aralarında bölüşdürməklə mənimsəyiblər. Təbii ki, bu cinayətdə iştirak etmiş Ağayev Çingiz Yəhya oğlu və onun şərik Cəbbarov Yaşar Ülvi oğludur ki, onlar da bu gün cinayət məsuliyyətindən kənarda qalıblar”.

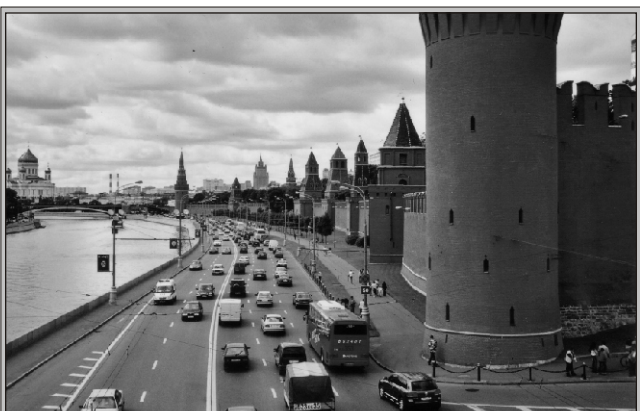
□ E.HÜSEYNOV

Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin iyunda görüşəcəyi barədə məlumat ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri tərəfindən təsdiqlənib. Həmsədrlər belə bir bəyanatı Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər naziri - Elmar Məmmədov və Edvard Nalbəndyanla müvafiq olaraq, mayın 31 və iyunun 2-də ayrı-ayrılıqda keçirdikləri görüşlərdən sonra veriblər.

Lakin görüşün konkret tarixi və yeri ilə bağlı hələlik konkretlik yoxdur. Bəzi ehtimallara görə, prezidentlərin budəfəki təması Parisdə baş tuta bilər. Ancaq bundan da vacibi, əlbəttə ki, görüşün gündəliyidir. Növbəti görüş, nəhayət, əvvəlkilərdən fərqli olaraq, konstruktivliyi ilə yadda qalacaq, Qarabağa dair sülh prosesini dalandan çıxara biləcəkmə?

Bu sual hələ ki, açıq qalır. Yalnız o bəllidir ki, vasitəçilər

ATƏT sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anji Kasprşikin ofisinin səlahiyyətlərini genişləndirməyi və atəşkəsə nəzarət mexanizmini gücləndirməyi nəzərdə tutan təklifləri tərəflərə təqdim ediblər. Lakin gün kimi aydındır ki, bu mexanizmlərin tətbiqi Azərbaycan torpaqlarının azad edilməsi ilə paralel surətdə getməsə, növbəti bir-başla təmas da hər hansı ciddi nəticə olmadan başa çatacaq. O halda isə müharibə ehtimalı ikiqat artacaq.

“Sərkisyanın “öz müqəddəratını təyin etmə” iddiası Rusiyaya qarşıdır” - politoloq

“Sərkisyanın saxta tezislərə söykənən bu sərəsəm açıqlaması Moskvanı böyük təhlükəyə ata bilər. Avrasiya İttifaqına üzv olan ölkələr çox yaxşı bilirlər ki, “xalqların öz müqəddəratını təyin etmə” prinsipi işə salınsa, onda ilk növbədə Rusiya dağılacaq”. Bu barədə Axar.az-a sabiq dövlət müşaviri Qabil Hüseynli danışdı.

Politoloq bir neçə gün öncə Sərkisyanın dilindən səslənən “öz müqəddəratını təyin etmə” hüququnun hazırda tamamilə köhnəlmiş bir prinsip olduğunu bildirdi: “Dünyada 5500 xalq var və bunun yalnız 200-ü öz müqəddəratını təyin edib. Bu prinsip ön plana keçərsə, onda gərək dünyadakı bütün xalqlara da eyni hüquq verilsin. Ermənilər bir dəfə məhz bununla Azərbaycan torpaqları hesabına öz dövlətlərini yaradıblar. İndi isə həmin saxta tezisdən istifadə edərək torpaqlarımızda ikinci erməni dövləti yaratmaq istəyirlər. Dünyada hələ heç bir xalq ikinci dövlətini yaratmayıb. Bu, beynəlxalq hüquqa ziddir. Bu gün Dağlıq Qarabağda heç 50 min erməni yoxdur. Əgər Rusiyada yaşayan 10 milyonluq tatar xalqı bu hüquqdan istifadə edə bilmirsə, ikinci dəfə Azərbaycanda 50 min erməniyə öz müqəddəratını təyin etmə hüququnun verilməsi ideyası çox absurd, başdan-ayağa nonsens və gülüncüdür. Bu bir daha göstərir ki, Sərkisyan kimi boşboğazlar qəyümlarının köməyi ilə torpaqlarımızı işğal ediblər. Avrasiya İttifaqına üzv olan ölkələr çox yaxşı bilir ki, bu prinsip işə salınsa, onda ilk növbədə Rusiya dağılacaq. Yeni Rusiya ən azı 200 xalqa bu haqqı tanımalıdır”. Politoloqun sözlərinə görə, bu məsələ global bir prosesə çevrilsə, onda dünyanın siyasi xəritəsi yenidən cızılmalıdır.

Qeyd edək ki, Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan mayın 31-də Qazaxıstanın paytaxtı Astana şəhərində keçirilən Avrasiya İqtisadi Şurasının Ali iclasında bildirdi ki, Ermənistan “Dağlıq Qarabağ xalqlarının şəxsi taleyinə göstəriş vermək hüququ və müqəddəratını təyin etmə” prinsipi üzrə sülh nizamlanmasının axtarışı üzərində işləmək niyyətindədir.

Prezidentlərin növbəti görüşündən əsas gözlənti - illüziya və gerçəklik

İyun danışıqlarında nəticə moderatorluğu kimin edəcəyindən asılı olacaq; Qarabağ məsələsinə nəzarət uğrunda ABŞ-Rusiya rəqabəti güclənə bilər; **erməni politoloq:** “Biz müharibəni uduzmuşuq, bu, açıq-aydındır...”

Məsələ də ondadır ki, Qarabağ konfliktində müharibə ehtimalı heç vaxt olmadığı qədər indi növbəti görüşə bağlanıb. Belə bir vəziyyətdə Azərbaycanın öz hərbi potensialını yüksək səviyyədə saxlaması, ələlxüsus da qardaş Türkiyə ilə, İsrailə, Pakistanla, digər müttəfiq ölkələrlə hərbi əməkdaşlığını genişləndirməsi mühüm önəm kəsb edir.

Türkiyənin yeni baş naziri Binəli Yıldırımın ötən həftə Bakıya yeni vəzifədə ilk səfəri və bu səfər zamanı bəyan etdiyi “Azərbaycanın dostları bizim dostumuz, düşməni bizim düşmənimizdir” sözləri yerinə düşür və qardaş ölkənin bütün hallarda ölkəmizin yanında olduğunu bir daha nümayiş etdirir. Bu bəyanat, təbii ki, daha çox işğalçı Ermənistan və onun əsas müttəfiqi Rusiyaya ünvanlıdır.

Ermənistanda isə bu arada 4 günlük müharibənin şoku davam edir. Qərbdədir ki, bir yandan orada problemin həllini sürətləndirmək çağırışları səslənirsə, o biri yandan, Qarabağ məsələsində radikal və maksimalist mövqe tutmağın vacibliyi təbliğ edilir - daha çox da hakimiyyət dairələri daxili ictimai rəyi radikal ovqatda saxlamağa səy edir.

Tanınmış erməni analitiklərindən olan İqor Muradyan Ermənistandakı mövcud ictimai-siyasi durumu və qarşıdakı Qarabağ danışıqları ilə

bağlı gözləntiləri şərh edib. Muradyana görə, Minsk Qrupu mövcud olduqca Qarabağ məsələsində heç bir ciddi dəyişiklik baş verməyəcək.

1 in.am portalına müsahibəsində o deyib: “Minsk Qrupu tamamilə faydasız bir strukturdur və bunu amerikalılar yaxşı başa düşür. ABŞ imkan olan kimi prosesi bütünlüklə öz nəzarətinə götürmək istərdi. Bu, baş verməyə, situasiya əvvəlki kimi qalacaq, real sülh olmayacaq. Kim deyir ki, Minsk Qrupu lazımdır, o ya səmimi deyil, ya da Qarabağ məsələsində onun başqa marağı var”.

Politoloq bununla belə, indilikdə Ermənistanda anti-Rusiya ovqatına rəğmən, ölkənin güclü şəkildə Rusiyaya bağlı və ondan asılı olduğu qənaətinə deyir: “Etirazlar dönməyi artıq keçib. Belə etirazlar heç nə verməyəcək. Əsas problem - Rusiyadan asılılıqdır. Əgər bu asılı-

lıq olmasa, əgər biz Avrasiya Birliyi və KTMT-dən çıxaq, buradan rus bazasını çıxarsaq, o zaman bizim üçün bundan sonra mövcud olmaq imkanı yaranacaq. Bu baza bizim inkişafımız önündə çox ciddi maneədir. Bu baza Qərbi qıcıqlandırır. Nədən danışırıqlar-danışınlar, mütləq həmin bazanı xatırladırlar. Bu, adi baza deyil, Gürcüstan, Türkiyə və Ermənistan məsələsində kəşfiyyət mərkəzidir”.

Yeni müharibə ehtimalından danışan Muradyan bir sıra erməni siyasilərindən fərqli olaraq, sərt gerçəkliyi dilə gətirib: “Bu dəqiqə müharibə olacağını düşünmürəm, ancaq mühüm bir məsələ var: mən heç kimin xətrinə dəymək, silahlı qüvvələrimizin imkanlarını şübhə altına almaq istəmirəm, ancaq biz bu müharibəni uduzmuşuq. Bu ki açıq-aydındır. Nə əldə eləməyəcək. Biz hazırda öz generalımızla bağlı məsələni həll edə

bilmirik. Onları istefaya göndərir, həbs edirlər. 4 günlük müharibəyə kimi belə şey yox idi. Müharibəmi bunu üzə çıxarmalı idi? Ola bilsin, bu, sadəcə, nümayişkarane aksiyalar və ya istəkdir. Amma mən radikal səyləri görmürəm”.

Erməni analitik rəsmilərin 4 günlük savaş zamanı itirilən ərazilərin geri qaytarılacağı barədə vədlərini də ciddi saymır: “Mən təsəvvür edə bilmirəm ki, bu torpaqlar necə qaytarılacaq. Fikrimcə, bunlar boş söhbətlərdir. Ordunu silahlandırmaq, elementar texnika ilə təchiz etmək lazımdır. Biz müharibəni uduzmuşuq.

şuq. Ona görə ki, bizim əsas silah təchizatçımız Rusiyadır. Rusiya bizə lazım olan hər şeyi verdiyi? Azərbaycana, bəli, verdi və aydın oldu ki, Azərbaycanın üstünlüyü var. Biz başqa ölkələrdən silah almayacağıq. Bu gün KTMT-də bizimlə olan ölkələr müttəfiq yox, düşmənlərdir. Belarus, Qazaxıstan, Rusiya - bizim düşmənlərdir”.

Ancaq Muradyan da, digər erməni siyasi şərhçiləri və iqtisadçı ekspertləri də yaxşı bilirlər ki, işğalçı ölkənin başqa dövlətlərdən keyfiyyətli və müasir silahlar almağa maliyyə imkanları Azərbaycan kimi deyil, yox həddindədir. Yəni Moskvaya icazə versə belə, acından ölən Ermənistan belə silah-sursatı heç kim nisvə və ya güzəştə verməz. İqtisadiyyatını düzəltmək üçün Ermənistandan Qarabağ probleminin təcili həlli, heç olmasa, Azərbaycanın bir neçə rayonunun qeyd-şərtsiz boşaltılması tələb olunur. Buna isə Sərkisyan rejimi hazır deyil, çünki hakimiyyətini itirməkdən qorxur.

Bu mənada Ermənistan həqiqətən də böyük bir iqtisadi-siyasi bataqlığa düşüb. Ona indi özündən savayı heç kim kömək etmək gücündə deyil. Hətta Ermənistan möcüzə nəticəsində Rusiyanın ağıuşundan qopub Qərbe sığınarsa, yenə də əraziləri boşaltmadan hər hansı iqtisadi uğura nail ola bilməyəcək.

Sabah müsəlman dünyası üçün müqəddəs Ramazan ayı başlayır. Bu səbəbdən oruc tutarkən qida rejimi ilə bağlı daha diqqətli olmağa ehtiyac var. Yay aylarında gün uzun olduğu üçün oruc müddəti də uzanır. Bu baxımdan Ramazanda susuzluq və onunla bərabər halsızlıq hissəsinə qarşı müqavimətli olmaq üçün diqqət etməyimiz lazımlı olan məqamlar var. Aclıq, susuzluq və halsızlıqla mübarizənin başında qidalanma durur. "Yeni Müsavat" dietoloq məsləhətlərini təqdim edir.

Gün boyu heç bir qida qəbul etmədiyiniz üçün iftarda yeyəcəyiniz yeməyin miqdarını azaltmaq, mədəni və həzmi rahatlaşdırmaq üçün çox əhəmiyyətlidir. Məsələn, bir yeməyimin miqdarını azaldıb, əvvəldə bir kasa şorba içmək daha yaxşı olar. Beləcə həm bədənin maye ehtiyacını ödəmək, həm də yemək payımızı kiçiltmiş olarıq. İftardan imsaka qədər tez-tez, az-az qidalanmaq daha faydalıdır.

Yaya təsadüf edən Ramazan ayında ən çox ehtiyac suya olacaq. Ramazan ayında iftarda imsak arasında ən az 8-10 stəkan su içməyə diqqət etmək lazımdır. Su içmək üçün susamanızı gözləməyin.

Ramazan ayında çəki artımının əsas səbəblərindən biri də yüksək yağlılığı olan yeməklərin süfrələrimizdə iştirak etməsidir. Halbuki həm bu ayda, bizi əlavə enerji verməyən və fayda təmin etməyən yağlı və ağır qidalardan uzaq durmaq lazımdır. Mədəmizi və həzm sistemimizi rahatlaşdıraraq bir aylıq müddətdə orqanizminizi hazırlamaq daha əhəmiyyətlidir.

Duzlu qidalar iftar və sahurda imtina edilməsi vacib olan qidalar qrupuna daxildir.

Bu səbəbdən turşu, duzlu fıstıq, duzlu kraker kimi qidalarla bəslənməni verməlisiniz. Ayrıca, qəbul etdiyiniz pendir və zeytunun da duz miqdarına diqqət etməyiniz lazımdır.

Bu günə qədər qidalanmanızda salatlara kifayət qədər yer verməmisinizsə, salatlari süfrənizdən əskik etməyin. Pomidor və xiyar həzmi asan olan tərəvəzlərdir. Qara çörək, yumurta və az yağlı olan pendir də bu ərəfədə əvəzolunmaz qidadır. Meyvə, tərəvəz və taxıllı qidalara da laqeyd yanaşmayın. Bu yeməklər, bağırsaqları işlədir və həzmi rahatlaşdırır. Vitamin və mineral cəhətdən də sağlamlığımız üçün əhəmiyyətli rol oynayır. Ancaq həddindən artıq meyvə yeyib, onun tərkibindəki şəkəri də unutmaq olmaz. Məsələn, bu isti yay günlərində sərinlədici təsiri ilə sevdiyimiz qarpız həddindən çox yemək fayda yerinə zərər verə bilər. Təxminən 200 qram qarpız yemək kifayətdir.

"Sahura qalxmadan oruc tutma bilərəm" düşüncəsi son dərəcə səhvdir. Sahura qalxmamaq həm gün boyu daha halsız olma-

Mübarək Ramazan ayı başlayır, bu ayda düzgün necə qidalanmalı?

Adil Qeybullayev: "İlk növbədə orqanizmin mayeyə olan tələbatı ödənməlidir"

Adil Qeybullayev

ğınıza səbəb olacaq, həm də maddələr mübadiləsinin daha da yavaşlamasına səbəb olacaq.

Digər tərəfdən xüsusilə mədə problemi olanlar onsuz da yayda uzun olan aclıq müddətini sahura qalxmamaqla bir az da uzatmamalıdır. Əks halda mədədə turşu ifraz edilər, mədə

yanması kimi problemlər yaşana bilər.

Bəs, Ramazan ayının ilk sahurunda hansı yeməklər daha sağlam olacaq? Ən keyfiyyətli zülal olan yumurta, buğda çörəyi, pendir kimi tox tutan qidaları qəbul edin. Ayrıca, qoz, badam kimi keyfiyyətli yağ ehtiva edən və tox tutan quru meyvələri də

sahur süfrələrinizdən əksik etməyin. Bundan başqa, sahurda bir stəkan süd içmək və ya bir kasa qatıq yemək də tox qalmanıza kömək edəcək.

Tibb elmləri doktoru Adil Qeybullayev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, uzun yay günlərində oruc tutan şəxs ilk növbədə orqanizmin mayeyə olan tələbatını ödəməlidir: "İlk növbədə, yalnız sağlam insanlar oruc tutmalıdırlar. Əgər insanda hansısa problem varsa, ilk növbədə həkimlə məsləhətləşməlidir. Zorla oruc tutmaq, səhhətinə ziyan vurmaq düzgün deyil. Oruc tutan şəxs fiziki baxımdan buna tam hazır olmalıdır. Şəkərli diabeti olan şəxslər, qan təzyiqi olan şəxslər, anemiyası olanlar, hamilə qadınlar və başqa bəzi kateqoriyadan olan insanlar var ki, onların gün ərzində qidalanmağa və maye qəbul etməyə

ehtiyacları var. Bu baxımdan onların oruc tutması məsləhət deyil. Orucluğu tək qidalanma deyil, həm də bir nəfəs məsələsidir. İnsan öz nəfsinə nəzarət etmək qabiliyyətinə malik olmalıdır. Digər tərəfdən də oruc tutan şəxs yayın isti vaxtlarında müəyyən şərtlərə əməl etməlidir. Belə ki, səhər imsak vaxtına qədər çoxlu maye qəbul olunmalıdır. Bədəndə müəyyən maye resursu yaradılmalıdır. Gün ərzində maye qəbul olunmadığı halda, gün ərzində isti havada dəri vasitəsilə suyun buxarlanmasına, qanun çatışmazlığına səbəb olur ki, bu da orqanizmi ekstremal vəziyyətə salmış olur. Çalışmaq lazımdır ki, yay vaxtı çox qida qəbuluna yol verilməsin. İnsanlar mümkün qədər az qidalansınlar. Xüsusilə də oruc açan vaxtı çox yemək olmaz. Bəzi insanlar buna riayət etmir, gün ərzində ac qaldıqları üçün birdən bir çoxlu qida qəbul edirlər. Bu doğru deyil. Çox yağlı qidalardan da qaçmaq lazımdır".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Bakıda internatda şagirdin zorlanması qalmaqalı böyüyür - yeni faktlar

Direktorla işdən çıxarılan müəllimə arasında qızıqışan çəkişmənin pərdəarxası; məktəb direktoru kasıb valideynləri pulla ələ alaraq susdurub?..

Bakıda internat məktəbində baş verən qalmaqallı hadisələrin yeni təfərrüatları məlum olub. Mətbuatda Xəzər rayonunun Buzovna qəsəbəsində yerləşən 8 saylı internat məktəbində yuxarı sinif şagirdlərindən birinin azyaşlı oğlan uşağını zorlaması, məktəbdə nizam-intizamın olmaması haqda bir neçə gündür yazılar dərc edilməkdədir. İnternatdakı narazılıqlar məktəbin keçmiş psixoloqu İmarət Mehdiyeva və bir neçə valideynin şikayətləri əsasında ictimailəşdirilib.

Öncə onu qeyd edək ki, Azərbaycan internat məktəblərində qanunsuzluqların, nəzarətsizliyin hökm sürdüyü barədə dəfələrlə məlumatlar yayılıb. Bu cür hadisələrin həqiqət olduğunu sübut edən faktlar da ortaya qoyulub. İmkansız ailələrin və kimsəsiz uşaqların təhsil aldığı, təlim-tərbiyə gördüyü internat evləri ələ Sovet dönməndən bu cür qalmaqallarla yadda qalıb. İnternat evləri dedikdə, yəqin ki, ilk ağıla "Yetimlər evi", zorlama hadisələri, uşaqların işgəncə görməsi, döyülməsi kimi hallar gəlir. İnternat evlərindəki vəziyyəti canlandırın Azərbaycanın məşhur "Pəncərə" filmi ələ Sovet hakimiyyətinin dağıldığı illərə təsadüf edir. Film bütünlükdə internat evlərindəki vəziyyəti cəmiyyətə çatdırırdı.

Qaydaq internat evində baş verən olaylara. Əvvəlcə zorlama və internat məktəbindəki özbaşınalıq barədə. Musavat.com-un məlumatına görə, bir müddət əvvəl məktəbdən çıxarılan psixoloq İmarət Mehdiyeva qafqazinfo.az saytına müraciət edərək bildirdi ki, yuxarı sinif şagirdlərindən biri azyaşlı oğlan uşağını zorlayıb. Müəlliminin dediyinə görə, məktəbdə özbaşınalıq və nəzarətsizlik hökm sürür. İ. Mehdiyeva qeyd edir ki, bütün bu hadisələr 15 il psixoloq kimi işlədiyi məktəbə 1 il öncə Pəri Paşayeva direktor təyin olunduqdan sonra baş verib.

"Direktor məktəbi idarə edə bilmir. Bu barədə Təhsil Şöbəsinə müraciət etdim. Son bir ildə şagirdlər heç kimə qulaq asmır, dərslər sistemi tamamilə pozulub. Zorlama hadisəsi ilə bağlı Xəzər Rayon Polis İdarəsində araşdır-

ma aparıldı. Valideynlər polisə müraciət etmişdi, sonra direktor həmin kasıb valideynləri pulla ələ alaraq susdurdu. Mən psixoloq kimi təcavüzə məruz qalan uşaqlarla söhbət apardım, özləri izahat da yazdılar. Bir neçə uşağın izahatını direktora təqdim etdim ki, belə bir problem var. O vərəqləri əlimdən alıb cırdı, bəziləri özümə qaldı. Uşaqlar təcavüz hadisəsinin necə baş verdiyini qeyd ediblər. Bu məsələlərə görə mayın 17-də direktor mənim telefonumu əlimdən alaraq yerə çırpıb sındırdı, sonra da telefonu özündə saxladı. Hələ də qayıtmayıb" - deyən psixoloq ötən ayın 24-də məktəbdə Şuranın iclasının keçirildiyini və direktorun göstərişi ilə işdən çıxarıldığını iddia edir.

Hadisə ilə bağlı zorlanan 9 yaşlı oğlanın anası isə bildirdi ki, hadisədən sonra polisə müraci-

ət edib və uşağının zorlandığını təsdiq edən ekspertiza rəyi çıxarıldı. Valideynin iddiasına görə, sonradan direktorun sözləri nəticəsində rəy dəyişdirilib. Valideyn direktorun oğlunun və qohumlarının yüksək vəzifədə çalışdığını və işi gizlətdiyini bildirib.

10 ildən artıqdır məktəbdə işləyən müəllimlərdən birinin verdiyi məlumata görə, bütün hadisələr direktor və İmarət Mehdiyevanın şəxsi münasibətlərinin korlanmasından sonra başlayıb. Bunun nəticəsində də məktəbdə problemlər yaranmağa başlayıb. Müəlliminin sözlərinə görə, internatda Pəri Paşayeva direktor təyin olunduqdan bir müddət sonra İmarət Mehdiyeva ilə münasibətləri korlanıb: "Hadisələrin bu qədər şişirdilməsi iki tərəfin münasibətlərinin nəticəsidir. Hər yeni direktor gələndə öz qaydalarını qoymaq istəyir. Razi olan da, olmayan da olur. Nədənə İmarət müəllimə ilə direktor arasında fikir ayrılığı yaranı. Bütün hadisələr də iki ay əvvəl başladı.

Aprel ayında İmarət müəllimə 8-ci sinif şagirdlərindən birini öz otağına çağıraraq ərizəyə imza atmasını tələb edib. Lakin həmin şagird bundan imtina edib, otaqdan çıxmaq istəyəndə İmarət müəllimə onun qolundan sıxaraq xəsarət yetirmişdi. Həmin hadisə məktəb rəhbərliyi tərəfindən aktlaşdırıldı. Şagirdin anasının polisə şikayəti əsasında araşdırma aparıldı, uşağın xəsa-

rət alması məhkəmə-tibb ekspertizanın rəyi və müəllim və şagirdlərin izahatları ilə təsdiq olundu. Bundan sonra İmarət müəlliminin oğlu Vüqar Çerkəzli polisə şikayət edən şagirdi məktəbdən çıxanda döyüb. Bu işlə bağlı da araşdırma aparılıb.

Bundan əlavə, İmarət müəllimə məktəbin bir neçə şagirdlərinin şərəf və ləyaqətini alçaldaraq, onların psixologiyasına mənfi təsir göstərərək onlara izahatların məcburi yazdırmağa çalışıb. Sonradan şagirdlər həmin izahatların Mehdiyevanın diktəsi ilə təzyiqlə yazıldığını öz valideynlərinin iştirakı ilə verdikləri izahatlarında da qeyd ediblər".

Tərəflər arasında iki ay davam edən savaşı nəticəsində bu hadisələr mətbuatda gündəmə gəlib. İ. Mehdiyeva son iki ay ərzində məktəbdə neqativ hallar, ardınca isə zorlama hadisəsi ilə bağlı Təhsil Nazirliyinə də müraciət edib. Müəlliminin bu cür hərəkətlərindən sonra direktor məsələni kökündən həll edə bilib. Belə ki, direktor İmarət Mehdiyevanın öz fəaliyyətinin qarşısını almaq üçün 24 may 2016-cı il tarixdə məktəbin Pedaqoji Şurasının və Həmkarlar Komitəsinin iclasları keçirilib. Əmək funksiyalarını və öhdəliklərini yerinə yetirmədiyinə görə İ. Mehdiyeva ilə bağlanmış Əmək Müqaviləsi Əmək Məcəlləsinin 70-ci maddəsinin "ç" bəndinə əsasən ləğv edilib. Psixoloq da bundan sonra şikayətlərə başlayıb və mətbuata üz tutub.

Musavat.com-a danışan müəllimə də yeni direktorun fəaliyyətindən az da olsa narazılığın olduğunu qeyd edir: "İnternat məktəblərində o qədər problemlər olur ki, əvvəl bu məktəbdə daha çox narazılıqlar, şikayətlər olub. İndi də məktəbdə kiçik də olsa problemlər var. Ancaq həll edilməsinə çalışılır. Lakin direktor-müəllimə davası bu yerə gəlib çıxdı. İndi zorlama hadisəsinin olduğunu heç kim deqiç bilmir. Polis araşdırıb və olmadığını deyir. Yenidən DIN və Təhsil Nazirliyi məsələni araşdırmağa başlayıb. Hadisələrin əsl səbəbləri və niyə birdən-birə belə şişirdilməsi məlum olacaq".

Qalmaqalla bağlı Təhsil Nazirliyinə də müraciət etdik. İlk sualımız İ. Mehdiyevanın qeyd edilən məsələlərə bağlı nazirliyə müraciət edib-etməməsi ilə bağlı oldu. Nazirlikdən bildirildi ki, İ. Mehdiyeva son iki ay ərzində məktəbdə özbaşınalığın, nəzarətsizliyin olması və həmçinin, zorlama hadisəsi ilə bağlı müraciətlər ünvanlayıb. Nazirlikdən bildirildi ki, aparılan araşdırmalar zamanı qeyd edilən məsələlər öz təsdiqini tapmayıb. Bundan sonra İ. Mehdiyeva mətbuata müraciət etmək qərarına gəlib.

Valideynlərin mətbuata etdikləri müraciətdə məktəbdəki şəraitdən narazılıqlarına gəlincə isə Təhsil Nazirliyindən deyildi ki, internat məktəbindəki şərait tələblərə cavab verir: "İnternat məktəbindəki hər cür şərait yarıdır və daim nəzarətdə saxlanılır. Məktəbdəki vəziyyəti mediator zamanı media və ictimaiyyət nümayəndələri də görüblər".

Əlavə edək ki, Daxili İşlər Nazirliyinin Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinin şöbə rəisi, polkovnik Adıgözəl Adıgözəlov və Təhsil Nazirliyinin De-institutlaşma və Uşaqların Müdafiəsi İdarəsinin rəisi Mələhət Hacıyeva Xəzər Rayon Polis İdarəsinə şikayətçi olan şəxslərlə görüşüblər.

□ İ. MURADOV

Məlum, bu ildən etibarən məktəblilər iyunun 15-nə qədər dərslər yükünü çəkmək məcburiyyətindədir. Səhərlər ayaqlarını sürüyə-sürüyə məktəbə gedən uşaqları, eləcə də onların valideynlərini görəndə bu qaydanın hansı səbəbdən, necə bir məntiqlə həyata keçirildiyi sual olaraq gündəmə gəlir.

Dərs həftələrinin sayı cəmi 2 həftə artıb?

Və elə məhz bu səbəbdən dərslərin iyunun 14-də bitməsinə etiraz olaraq, sosial şəbəkədə "Dərslər 1 sentyabr-25 may arasında keçirilsin" adı altında petisiya keçirilir. Təhsil Nazirliyindən isə bu məsələyə münasibət bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasında "Bilik günü" nün təsis edilməsi və təhsil müəssisələrində iş rejiminin tənzimlənməsi haqqında" 21 avqust 2004-cü il tarixli 114 nömrəli Fərmanı ilə 15 sentyabr "Bilik günü" elan edilib və Azərbaycanın bütün təhsil müəssisələrində dərslərin sentyabrın 15-dən başlanması müəyyən edilib.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 30 oktyabr tarixli 362 nömrəli qərarı ilə "Ümumtəhsil məktəbinin Nümunəvi Nizamnaməsi" ndə edilmiş dəyişikliyə əsasən, ümumtəhsil məktəblərində dərs məşğələləri sentyabrın 15-də başlayıb iyunun 14-də başa çatır. Bu qərar 2014-2015-ci dərs ili başlandıqdan sonra qəbul olunduğundan həmin dəyişiklik 2015-2016-cı dərs ilindən etibarən ümumtəhsil məktəblərində tətbiq edilməyə başlanıb. Bununla da dərs ili ərzində tədris həftələrinin sayı artırılaraq orta hesabla 32,8-dən 34,8 həftəyə çatdırılıb.

Nazirlikdən bildirilib ki, inkişaf etmiş dövlətlərin əksəriyyətində tədris həftələrinin sayı 37 və daha artıqdır. Bu dəyişikliyin əsas məqsədi şagirdlərin təlim yükünün azaldılması, proqram materiallarını səmərəli mənimsəmələri üçün əlverişli təhsil mühiti yaradılması olub. Belə ki, məktəblərdə dərs günlərinin miqdarının az olması fənlər üzrə mövcud təlim proqramlarının şagirdlər tərəfindən səmərəli mənimsənilməsində çətinliklər yaradır, xüsusilə yuxarı siniflərdə həftəlik tədris yükünün artmasına səbəb olurdu. Bütün bunlar isə təhsil alanların sağlamlığına mənfi təsir göstərirdi.

Tədris ilinin müddətinin dəyişdirilməsinin hava şəraiti ilə əlaqəsinə gəldikdə isə, nazirlikdən bildirilib ki, iyunun 1-dən 15-dək olan hava şəraiti ilə sentyabrın 1-dən 15-dək olan hava şəraiti demək olar ki, eynidir: "Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilmiş məlumatla görə, son 10 ildə aparılmış müşahidələrin nəticələri göstərir ki, ölkə ərazisində iyun ayının

Uşaq yorulur, nazirlik "yox" deyir, məktəb isə davam edir

Azərbaycanda orta təhsili yorucu edən nədir - dərs yükü, uzun tətillər, yoxsa?..

1-dən 15-dək olan dövr üçün havanın orta temperaturu 22,40 C, mütləq maksimum temperaturu 38,30 C, mütləq minimum temperaturu 11,00 C, sentyabr ayının 1-dən 15-dək olan dövr üçün havanın orta temperaturu 21,90 C, mütləq maksimum temperaturu 38,00 C, mütləq minimum temperaturu 9,40 C olub. Göründüyü kimi, həmin ayların temperatur göstəriciləri demək olar ki, eynidir".

Tətil məsələsində... liderlik?

Amma burada maraq doğuran bir məqam da var. Belə ki, dünyada heç bir ölkə tətil günlərinin sayı məsələsində bizimlə rəqabət edə bilməz. Amerikada tədris ili 180 gündür. Məktəblilərin yay tətili 9-11 həftə çəkir. Milad bayramında 1,5-2 həftə, Şükran Günü bayramında 2-3 gün, Pasxa bayramında isə 2-5 günlük kiçik tətillər olur.

Danimarka, Fransa və İngiltərədə yay tətili 6 həftə olur. Bu ölkələrin ara tətilləri də (rüb-lük) cəmi 5 gündür. İsveçdə tədris ili iyunun ortasından avqustun ortasına qədər davam edir. Milad bayramı ilə bağlı 15 günlük tətil İsveç məktəblilərinin dərs ilini iki hissəyə bölür. Yaponiyada ildə iki böyük tətil - martın sonundan aprelin əvvəlinə və iyulun sonundan avqustun sonuna kimi nəzərdə tutulub. Yay tətili ilin ən uzun tətildir. 24 dekabrdan 7 yanvara qədər əənənəvi qış tətildir.

Kanadada yay tətili iyul-avqust əhatə edir. Qış tətili

isə cəmi 2 həftə olur. "Marta Break" adını daşıyan yaz tətili isə martın üçüncü bazar ertəsinə başlayıb bir həftə sürür. Almaniyada yay tətili 6 həftədən çox olur. Pasxa bayramında 2, payızda 1 həftəlik tətil, habelə dekabrın sonundan yanvarın ilk on günlüyünə qədər davam edən qış tətildən başqa tətil yoxdur. Norveçdə dərs ili avqustun son həftəsindən başlayır və iyunun ortasına kimi davam edir. Qış tətili və Pasxa bayramı da 1 həftəlik tətillərlə müşayiət olunur.

Azərbaycanda isə il ərzində şagirdlərə 3 ay 15 gün yay, Yeni il və Novruz bayramlarında isə hərəsi 1 həftə olmaqla istirahət verilir. Yeni ildə 4 ay.

Bundan başqa, İngiltərədə tədris ili 38 həftə davam edir. Yeni yayda 6, Milad və Pasxa bayramlarında isə 2-3 həftə tətil olur. Orada tətillərin müddəti keçilən dərslərin saatları ilə də mütənasibdir. ABŞ-da səhər saat 8:30-da başlayan dərs 16:00-da qurtarır. İngiltərədə saat 9:00-da başlayan dərs 15:30-da başa çatır.

Azərbaycan orta məktəbi rəqabətə uyğun deyil. Standartlara görə, orta təhsil ən azı 12 il nəzərdə tutulur. ABŞ, Kanada, Fransa, İspaniya, Yaponiya, Polşa, Moldova, Özbəkistan, Ukrayna, Belarus və Gürcüstanda orta təhsil 12 ildir. Almaniyada, İsveçdə, İtaliya və Çexiyada 13, Hollandiyada 14 ildir. 12 illik təhsilə keçidin tətillərə təsiri ola bilərdi. Yeni o zaman bol tətillər tətbiq oluna bilər.

Tətil çox, dərs yükü ağır - nə etməli?

Ümumiyyətlə, tətillərlə bağlı yeni "Təhsil haqqında" Qanunda heç nə yazılmayıb. İbtidai, ümumi orta və tam orta təhsildə tətillərin nə qədər nəzərdə tutulması qanunda göstərilmişdir. Yeni tətillərin müddəti və sayı qanunla tənzimlənmir. Məsələn, İngiltərədə əsas məqsəd şagirdlərin sərbəst bilik qazanması və onun təcrübədə tətbiqidir. Uşaqlar ən çox kitabxana və laboratoriyalarda məşğul olur, tez-tez yoxlama esseləri və layihələr yazır. Azərbaycan məktəbləri isə sovet dövründə olduğu kimi mərkəzləşmiş qaydada idarə olunur. Tətil günləri və dərsin müddəti vahid mərkəzdən müəyyənləşdirilir.

Ekspertlər hesab edir ki, qəbul imtahanları, şagird biliklərini yoxlama proqramları Azərbaycan məktəblilərinin orta məktəb proqramını mənimsəmə bilmədiyini göstərir. Bu, tətil günlərinin çoxluğu, dərslərin həddən artıq ağır olması ilə bağlı ola bilər. Tətillər o prinsiplə müəyyənləşməlidir ki, uşaqlar tədris olunan fənni mənimsəsinlər. Amma indiki tədqiqatlar göstərir ki, bu sahədə qüsurlar var. Yuxarı sinif şagirdləri kütləvi şəkildə dərslər yayılır. Azərbaycan təhsilində xaos bir durum yaranır. Dərslərin 15 sentyabra keçirilməsi ilə əlaqədar 15 gün müddətinin harasa sığışdırılması məsələsi vardı. Dərs ilinin 15 sentyabra keçirilməsi məktəblərimizə yenilik gətir-

mədi. 1 sentyabr nostaljisini unutmağa gətirib çıxardı. Rəşional yanaşsaq, uşaqlar daha çox evlərdə təhsil alırsa, tətillərin sayının azaldılması daha məqsədəuyğundur.

Daha bir detal yay məktəbləri ilə bağlıdır. Belə ki, Qərbdə yay məktəbləri olduğu üçün uşaqlar il boyu mənimsədikləri bilikləri həmin məktəblərdə möhkəmləndirirlər. Ölkəmizdə elə təcrübənin olmaması da uzunmüddətli tətillər zamanı uşaqlarda ətələtin yaranmasına səbəb olur. Necə deyirlər, yay vaxtı məktəblilər yüklənir, yay tətildə isə onların biliyinin təkrarlanması və bu fənni

Kanadada təxminən 170 dövlət və xüsusi kollec fəaliyyət göstərir. Bunlar regional kolleclərə, texniki institutlara və CEGEP kolleclər sistemində bölünür.

Üçillik bakalavr proqramları mövcud olan kolleclər hər hansı bir ali təhsil müəssisəsi ilə əməkdaşlıq edir. Son illər eksperiment olaraq üçillik kollecləri bitirmiş məzunlara xüsusi bakalavr dərəcəsi verilir.

Kolleclərdə, əsasən informasiya, texnologiya, dizayn, mühasibatlıq, biznesin idarə olunması, mehmanxana və turizm idarəetməsi ixtisasları üzrə mütəxəssislər hazırlanır.

unutmaması üçün heç bir tədbir görülmür.

Ən çox oxuyan şagirdlər... hansı ölkədə yaşayır?

Müqayisə üçün bir-iki xarici ölkənin orta məktəb təcrübəsini də yada salaq. Məsələn, Kanadada orta təhsil ingilis və ya fransız dillərində aparılır. Ölkədə dövlət, özəl, böyük, kiçik, sərbəst, pansion və ali təhsil müəssisələrinin nəzərdə tutulmuş şagirdlərin bacarıqlarına olan tələblərə, həmçinin nəzəri və praktik təlim nisbətinə görə bir-birindən fərqlənirlər.

Bundan əlavə, ölkədə birleşmiş məktəblər mövcuddur. Burada bütün növ məktəblərin şagirdləri paralel şəkildə təhsil alır, bir məktəbdən digərinə keçə bilərlər. Əsas məktəbdə V sinifdən X sinfə qədər təhsil icbari, X sinifdə isə könüllüdür. Real məktəbdə şagirdlər V sinifdən X sinfə qədər oxuyur və sonda kamillik attestatı alırlar. Gimnaziyada federal torpaqdan asılı olaraq tədris XII-XIII siniflərə qədər aparılır və kamillik attestatının alınması ilə başa çatır. Bu attestat ali təhsil müəssisəsinə daxil olmaq hüququ verir.

Məktəblərdə uşaqlara əsas (riyaziyyat, qrammatika, ədəbiyyat və düzgün yazılış, Kanadanın siyasi strukturunun əsaslarından ibarət fənlər) və təbiət elmlərinə dair (fizika, biologiya və bu qəbildən olan digər fənlər) fənlər qrupu tədris olunur. Qeyd edilən fənlərlə yanaşı, məktəblərdə kompüter vərdişləri, xarici müsiqi kimi fənlər də keçirilir. Yuxarı siniflərdə isə qeyd edilən fənlər üzrə biliklərin möhkəmləndirilməsi davam etdirilir.

Eyni zamanda, ölkə üzrə geniş yayılmış xüsusi pansion məktəblər də fəaliyyət göstərir. Əcnəbilərin təhsil aldığı belə tədris ocaqları, əsasən katolik məktəblər hesab olunur.

Nəzəri biliklər ixtisas üzrə təcrübə məşğələləri ilə vəhdət təşkil edir.

Almaniyada bütün uşaqlar altı yaşından etibarən 9 il ərzində icbari qaydada məktəbə getməlidirlər. Dövlət məktəblərində təhsil pulsuzdur. Adətən, uşaqlar 4 il ibtidai məktəbdə oxuyurlar. Sonra onlar müxtəlif növ məktəblərə - əsas məktəb, real məktəb və gimnaziyaya daxil olurlar. Məktəblər şagirdlərin bacarıqlarına olan tələblərə, həmçinin nəzəri və praktik təlim nisbətinə görə bir-birindən fərqlənirlər.

Bundan əlavə, ölkədə birleşmiş məktəblər mövcuddur. Burada bütün növ məktəblərin şagirdləri paralel şəkildə təhsil alır, bir məktəbdən digərinə keçə bilərlər. Əsas məktəbdə V sinifdən X sinfə qədər təhsil icbari, X sinifdə isə könüllüdür. Real məktəbdə şagirdlər V sinifdən X sinfə qədər oxuyur və sonda kamillik attestatı alırlar. Gimnaziyada federal torpaqdan asılı olaraq tədris XII-XIII siniflərə qədər aparılır və kamillik attestatının alınması ilə başa çatır. Bu attestat ali təhsil müəssisəsinə daxil olmaq hüququ verir.

Məktəblərin əksəriyyətində dərslər günün birinci yarısında aparılır. Məktəb təhsili torpaqların səlahiyyətinə daxildir. Məktəb siyasəti isə təhsil və mədəniyyət nazirliklərinin Daimi Şurası tərəfindən əlaqələndirilir.

Paytaxtda ət qiymətinə qarpız-yemiş satılır

Satıcılar bu bostan məhsullarının Sabirabaddan gətirildiyini iddia edir, amma...

Yay mövsümünün vazkeçilməz dadlı nemətlərindən biri də böyükdən kiçiyə hər kəsin sevdiyi qarpız və yemişdir. Məlumat üçün bildirik ki, qarpızın tərkibində su, şəkər, azotlu maddələr, mineral maddələr və digər bir sıra vitaminlər vardır.

Qarpızın növlərini formasına, ölçüsünə, görüntüsünə, qabığının qalınlığına görə fərqləndirmək mümkündür. Qalıncabıqlı qarpızlar daşınma və saxlanma üçün daha əlverişlidir. Təzə qarpız təmiz, bütöv, sağlam və öz növünə xas rəngdə olur. Təbii ki, sadaladığımız amillər təbii, öz vaxtında yetişən qarpızlara aiddir. Təbii qarpız və yemiş isə iyul ayının sonları, avqust ayında yetişir. Hazırda isə iyun ayı olsa da, bazarlarda qarpız və yemişlərə rast gəlmək mümkündür.

Baş çəkdiyimiz "Yaşıl bazar"da kifayət qədər qarpız və yemiş satılırdı. Ancaq qiymətləri əl yandırır. Bu bostan bitkilərinin qiyməti

demək olar ki, ət qiymətinədir. Satıcılar qarpız və yemişin əsasən Türkiyə və İrandan gətirildiyini deyirdilər. Qarşısında qarpız və yemiş qoyub "bal kimi dadlı qarpız, yemişə gəl, ay müştəri" deyərək müştəri səsleyen satıcıya yaxınlaşdıq. Alıcı olduğumuzu zənn edib kəskin yemişdən dadmağımızı və almağımızı istədi. Adının Elman olduğunu deyən satıcı qarpız və yemişin Sabirabaddan gətirildiyini deyirdi:

"Sabirabadda istixanada yetişən qarpızdı. Özüm gətirmişəm. Yemişin kilosu 3 manat, qarpızın kilosu isə 2 manat 50 qəpikdir. Alsanız, 2 manatdan da verərəm. Yemişi 1 aya yaxındır ki, satıram. Amma qarpızı bu gün gətirmişəm və artıq 3 dənəsini satmışam. Ən kiçik qarpız 5 kilo gəlir. Onun da qiyməti 12 manat 50 qəpikdir. Baha olduğu üçün alanlar azdır. Qarpızın içi qırmızıdır, dadı da bal kimi şirindir. Parnikdə yetişən qarpız heç vaxt kal olmur. Bu qarpıza deyildiyi kimi iynə vurub yetişdiursələr, kilosu 5-6 manat olar. Normalda qarpız, yemiş avqustda yetişsə də bunlarda o aylarda yetişən qarpızdan fərqlənir. Qarpızı açıq şəkildə 10-15 gün saxlaya bilirik. Bəzən deyirlər ki, parnikdə yetişən qarpızlar zəhərli olur. Amma belə deyil. İstəsəniz alıb yoxlaya da bilərsiniz. Mən

özüm 15 gündür yemiş yeyirəm. Uşağım da yeyir və heç bir problem yoxdur. Yeni məsləhətlidir, hər kəs alıb yeyə bilər".

Bazanın digər başındakı qarpız-yemiş satıcısı isə qarpızların İrandan və Türkiyədən gətirildiyini dedi: "Rəngi həddindən artıq yaşıl olan qarpızlar Türkiyədən gətirilib. Digərləri isə İrandan. Sa-

birabaddan qarpız gətirilmir. Yalnız yemiş gətirilir. Düzdür, istixanalarda yetişən qarpızlar var. Amma çox satıcı o qarpızları alıb gətirib satmır. Çünki o qarpızlar gübrə ilə yetişdirilib və onu yeyən adamın zəhərlənmə ehtimalı ola bilər. Bu qarpızlar yetişən yerdə hazırda 40 dərəcəyə yaxın istilik var. İsti olduğu üçün də bunlar təbii yetişdirilir və xüsusi temperatur rejimində soyuducularla Azərbaycana gətirilir".

Yemişin kilosunun 4 manat 50 qəpik, qarpızın isə 2 manat 50 qəpik olduğunu deyir. Vaxtından tez bazarda yer alan məhsullar isə əsasən xaricdən idxal edilən və istixanalarda yetişdirilən məhsullardır. Qeyd edək ki, qarpız və yemişin yetişdirilməsi ilə əsasən Kür-Araz ovalıqlarında yerləşən rayonlar məşğul olur. Bu isə həmin ərazilərdə müvafiq temperatur göstəricilərinin olması ilə bağlıdır. Vaxtından əvvəl yetişdirilmə, süni becərilmə zamanı isə kimyəvi birləşmələrdən istifadə edilir. Qarpızın daha tez yetişməsi üçün ona azot gübrəsi verilir.

miş dadsız qarpıza pul verməkdənsə, 1 kilo ət alıb 3 gün yeyərəm. Həm də düşüncüm ki, indi yetişən qarpız yemişin dadı olmaz. Bu bostan bitkilərini yeməsən də keçinmək olar".

Mütəxəssislər də sözügedən bostan məhsullarının yetişmə vaxtının iyul ayının sonları, avqust ayının əvvəlləri olduğunu deyir. Onlar iki ay yarım ərsəyə gələn qarpızın yetişməsi üçün effektiv temperatur göstəricisinə yalnız həmin aylarda təsadüf olduğunu bildirirlər. Vaxtından tez bazarda yer alan məhsullar isə əsasən xaricdən idxal edilən və istixanalarda yetişdirilən məhsullardır.

Qeyd edək ki, qarpız və yemişin yetişdirilməsi ilə əsasən Kür-Araz ovalıqlarında yerləşən rayonlar məşğul olur. Bu isə həmin ərazilərdə müvafiq temperatur göstəricilərinin olması ilə bağlıdır. Vaxtından əvvəl yetişdirilmə, süni becərilmə zamanı isə kimyəvi birləşmələrdən istifadə edilir. Qarpızın daha tez yetişməsi üçün ona azot gübrəsi verilir.

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzinin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Yenilik! Rusiyada təhsil almış və Moskvada müdafiə etmiş

tibb elmləri namizədi, təcrübəli həkim Darya İvanovna

varikoz və postvarikoz trofik yaraları, habelə diabetik yaraları özəl metodika ilə, cərrahi müdaxiləsiz müalicə edir.

Tel (051) 634-40-01

Qarpızı kəşib gözünüzün önündə veririk. Zəhərli olma ehtimal olan qarpızlarda ağ zolaqlar olur. Onlar da hazırda yalnız Sabirabadda yetişən qarpızlarda ola bilər, İrandan və Türkiyədə yetişənlərdə bu mümkün deyil"

Alıcılar isə qarpız və yemiş almağa hələ ürək etmədiklərini deyirdilər. Alıcı Gülnar Zeynalova yemiş alıb daddığını, ancaq qarpız almadığını dedi: "Yemiş almışam. Dadı avqustda yetişən yemişin dadını vermir. Ancaq qarpız almamışam. Çünki onu yemək hələ qorxuludur. Qarpız zəhərlənmə təhlükəlidir. Ona görə də 2 ayda səbir edib vaxtında təbii yetişib satılana alıb yeyəcəm".

Digər alıcı Eldar Məmmədov isə qiymətlərinin çox baha olduğunu dedi: "Bir də nə balaca qarpızı çəkirdəndə ən azı 10 manat edir. 10 manat süni yolla yetişdiril-

ki, bu da nitrat tərkibliydi. Qarpız da bostan məhsulları içərisində ən çox nitratı özünə cəlb edən bitkidir. Normalda artıq nitrat qəbul edən qarpızların rəngi sarımtıl olur. Onun tərkibində ağ, sarı zoğların çoxluğu da nitratın normaldan artıq olmasından xəbər verir.

Həkimlər zəhərlənmənin əlamətləri kimi ürəkbulanma, qusma, ishal, mədə ağrıları və digər ağrılaşdırıcı halları qeyd edirlər. Ağır hallarda tor görmə, ikigörmə, kəskin baş ağrıları müşahidə olunur. Zəhərlənmə gec aşkarlandıqda huşun müvəqqəti itməsi, ürək-damar sistemində pozğunluq, arterial təzyiqin düşməsi halları baş verir. Dəridə səpgilərin əmələ gəlməsi isə orqanizm üçün çox qorxuludur. Ona görə də iyun ayında qarpız yemək təhlükəlidir.

☐ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

Elan

2011-ci ildə Bakının Xətai Rayon Polis İdarəsi tərəfindən Xətai rayon sakini İmanlı Paşa Rəhman oğluna verilmiş şəxsiyyət vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Paris'in topla "partlaması" vaxtı gəldi

Yenə göz yaşları...

Bu həftə Fransada "Avro-2016"nin startı veriləcək

Axı necə köklənən ki, Avropanın dörd bir tərəfində tikanlı məftillərlə hasarlanmış "qaçqınlar şəhərciyi" salınıb, çempionatda iştirak edən bəzi dövlətlərin siyasi hakimiyyətlərinin bir-birinə nifrət və qəzəbi düşmənçilik səviyyəsində artıb. Üstəlik, çempionatın təşkilatçısı olan Avropa Futbol Federasiyaları Asosiasiyası (UEFA) da faktiki başsız qalıb... UEFA prezidentinin adı hələ bu çempionatdan sonra - sentyabrın 14-də Yunanıstan paytaxtı Afinada baş tutacaq toplantıda bilinəcək. Bu situasiya Avropa çempionatları tarixində bir ilkdir...

FIFA-dakı rüşvət qalmaqlı bu qurumun prezidenti Jozef Blatteri kürsüsündən saldı, onun ardınca da UEFA-nın fransalı rəhbəri Mişel Platini də korrupsiya ittihamı ilə 4 il müddətinə futbola rəhbərlikdən kənarlaşdırıldı. Kimin ağına gələrdi ki, qitə futbol qurumuna 2007-ci ildən başçılıq edən Platini iyunun 10-dakı "Avro-2016"nin açılışında nəinki UEFA prezidenti, heç ev sahibi, hətta qonaq qismində də iştirak etməyəcək. Bu günlərdə məlum olub ki, açılışa dəvət alsada, Platini incidiyi üçün stadionla gəlməyəcəyini deyib. Adamin üzü yoxdur ortaya çıxmağa deyə də bilirik. Amma inciməyə də haqq var. Platini UEFA prezidenti kürsüsünə

ticədə 12 nəfər öldürüldü. Həmin ilin noyabrının 13-də Parisdə törədilən bir neçə terror aktlarında 130-dan çox adam həlak oldu. Həmin gün "Stad de Frans" da Fransa-Almaniya millisi də qarşı-qarşıya gəlirdi, amma teraktlardan sonra həmin oyun da yarımqıç dayandırıldı.

İŞİD-in törətdiyi noyabr terrorlarından sonra "Avro-2016"nin təxirə salına biləcəyi ilə bağlı iddialar yenidən səslənməyə başladı. Amma budur, çempionat qapıdadır...

Ölkənin 12 şəhərinin 12 stadionunda keçiriləcək çempionatın təhlükəsizliyi ilə bağlı Bakıda oturmaq nəsə demək mümkün deyil. Fransanın çempionat keçirmək təcrübəsi var, güman ki, son terror aktlarından sonra da

Yaxşı olar ki, bu çempionatda elə hamılıqla Türkiyəyə azarkeşlik edək. Kim bilir, bəlkə, Avropanın yeni fatihləri elə Türkiyə millisi olacaq...

oturdudan bir il sonra - 2008-ci ildə ilk dəfə "Avro-2016" da 24 komandanın iştirakına razılıq alındı. Bu format dəyişikliyi birbaşa Platinin adı ilə bağlıdır. 2010-cu ildə heç şübhəsiz ki, Platininin böyük dəstəyi sayəsində "Avro-2016"ni təşkil etmək istəyən üç namizəd ölkə - Türkiyə, İtaliya və Fransa sırasında vətəni qalib çıxarmağı bacardı.

İtaliya iki dəfə - 1968 və 1980-cı ildə Avropa çempionatına ev sahibliyi etsə də, seçimdə ikinci tura belə keçə bilmədi. Türkiyənin məlum, bu cür mötəbər çempionata hələ ki, ev sahibliyi etməsə də, UEFA İcraiyyə Komitəsinin 13 üzvünün verdiyi 38 xalla ikinci turda Fransaya rəqib olmağı bacardı. 2010-cu ilin 28 mayında Cenevrədə keçirilən səsvermədə Fransa üçüncü dəfə (1960 və 1984) Avropa çempionatına ev sahibliyi hüququ qazandı. Amma sən saydığını say, gör fələk... İŞİD nə sayır...

Futbolun iki korrupsionerinin "başı kəsilib atıldı". Amma kəsilən tək korrupsionerlərin "başı" olmadı axı. Çempionatın ev sahibi ard-arda terrorçuların hədəfi oldu. 2015-ci ilin yanvar ayının 7-də Parisdə qalmaqlı "Charlie Hebdo" satirik nəşrinin redaksiyasına silahlı hücum nə-

terrordan siqortalanaq üçün də acı da olsa təcrübə qazandı. Amma nə yazıq ki, Paris daha əvvəlki kimi əmin-amanlıq şəhəri deyil. İstərdik ki, bu narahat dünyada heç olmasa, bir ay əsl futboldan həzz ala, qan-qadala dünyamızda ah-naile səslərini üç namizəd ölkə - Türkiyə, İtaliya və Fransa sırasında vətəni qalib çıxarmağı bacardı.

Təəssüf ki, Azərbaycan millisi bu böyük futbol meydanında yenə də özünə yer edə bilmədi. Biz yenə hansısa ölkənin komandasına azarkeşlik etməli olacağıq. Amma "Avro-2016" dan tam kənar da qalmamışıq. Türkiyəmiz var Fransada. Yaxşı ki, Türkiyə var. Hər mənada üzümüzü qara çıxarmırıq.

"Avro-2016" da Türkiyə millisinin iştirakı bu çempionata Azərbaycanın diqqətini daha da artıracaq. Həyacanımızı da təbii. Özü də tək azarkeşin yox, böyük əksəriyyətin. Türkiyə serialları kimi evdar qadınlar da türk millisinin oyununa baxdığı çempionatları xatırlatmaq kifayətdir. Türkiyə Avropada indi sanki təklənmiş durumdadır.

Dünya və Avropa çempionatları haqda yazılarımızı xatırla-

Futbolun iki korrupsionerinin "başı kəsilib atıldı". Amma kəsilən tək korrupsionerlərin "başı" olmadı. Çempionatın ev sahibi ard-arda terrorçuların hədəfi oldu

yan varsa bilir, bəndəniz Almaniya millisinin azarkeşidir. Uşaq-ıq xəstəliyi deyək, keçməsi saxta "soyqırım"ı qərarı ilə belə zor... Bunderstim (milli), Bunderstaq (parlament) deyil axı...

Amma Türkiyənin çempionatda iştirakının bu dəfə fərqli situasiya yaradacağını fərqi-dəyik. Onu da etiraf etmək lazımdır ki, Türkiyənin qatıldığı çempionatlarda əsl futboldan həzz almaq bir az qəlizləşir. Mə-

nu xatırlamayan varmı? "Avro-2016"da favoritlər var, amma Avropa çempionatlarında debüt edən Albaniya, Uels, Slovakiyanı, eləcə də Şimali İrlandiya, Polşa, Avstriya, Macarıstan kimi komandalarnın "Avro 2016"ya yalnız top daşımağa gəldiyini düşünmək də olmaz. Komandalarnın hamısını şansı bərabərdir, ilk oyunlardan sonra kimin nəyə qadir olduğu bilinəcək. Yalnız bundan sonra proqnozlar vermək olar.

Avropanın dörd bir tərəfində tikanlı məftillərlə hasarlanmış "qaçqınlar şəhərciyi" salınıb, çempionatda bəzi iştirakçı dövlətlərin bir-birinə nifrət və qəzəbi düşmənçilik səviyyəsində artıb. Üstəlik, UEFA da faktiki başsız qalıb...

sələ, ölkəmizdə Ukraynanın da, Rusiyanın da kifayət qədər azarkeşi var. Amma bu çempionat bir az fərqli dövrə təsadüf edir. Türkiyənin indi dəstəyə daha çox ehtiyacı var, çünki dünyada bir az da təklənmiş kimi görünür. Ruslar, ermənilər, indi də almanlar... Səmimi deyirəm, istəməzdim son dünya çempionu Almaniya ilə Türkiyə millisi qarşılaşsın. Amma Türkiyə millisi azarkeşlik etdiyimiz hər hansı komanda ilə qarşılaşarlarsa... Yazmaq və kimlərsə yönləndirmək istəmirəm, çünki bunu da "psevdotürkcülük" rəngi verile bilər. Qısası, yaxşı olar ki, bu çempionatda elə hamılıqla Türkiyəyə azarkeşlik edək. Çətin qrupa düşüb, ispanlar da, çexlər də, xorvatlar da Avropanın ən yaxşıları sırasındadır. Kim bilir, bəlkə Avropanın yeni fatihləri elə Türkiyə millisi olacaq...

Yeri gəlmişkən, ilk dəfə olaraq 24 ölkənin milli komandasının iştirak etdiyi çempionatda çempionla bağlı proqnozlar hələ indidən "göydə uçuşur". "Halva-halva deməklə ağız şirin olmur", komanda da çempion. Məsələn, məşhur fransız universitetlərindən birinin riyaziyyatçılarından hesablamalarına görə, 21.5 faiz ehtimal ilə çempionatın qalibi Fransa yığılması olacaq. Almaniyanın qalib olmaq şansı isə 20.1 faizdir. Son Avropa çempionu İspaniyanın titulu qorumaq ehtimalının 13.7 faiz olduğu deyilir. "Avro-2016"nin çempionu olmağa növbəti namizədlər isə İngiltərə (9.2 faiz) və Belçika (7.7 faiz) yığılmalarıdır.

Bu cür proqnozlar bütün belə mötəbər yaşlar ərəfəsi olur. Amma bunlar hamısı həm də mənəsimizdir. 2004-cü ildə Yunanıstanın (indi çempionata düşə bilməyib) heç kimin gözləmədiyi halda Avropa çempionu olduğu

Qruplarla bağlı oxuculara ətraflı məlumat verəndə biz də bu konyukturadan qaça bilməyəcəyik, kimin daha çox şansı olduğu barədə bütün proqnozları ümumiləşdirməyə çalışacağıq. Nə edəsən ki, çempionatların intriqası həm də proqnozlarıdır...

Fransa tarixində üçüncü dəfə Avropa çempionatına ev sahibliyi edəcək. Fransada 1960-cı ildə keçirilən çempionat Avropa millətləri kuboku adlanırmək istəmirəm, çünki bunu da "psevdotürkcülük" rəngi verile bilər. Qısası, yaxşı olar ki, bu çempionatda elə hamılıqla Türkiyəyə azarkeşlik edək. Çətin qrupa düşüb, ispanlar da, çexlər də, xorvatlar da Avropanın ən yaxşıları sırasındadır. Kim bilir, bəlkə Avropanın yeni fatihləri elə Türkiyə millisi olacaq...

Yunun əsas hissəsi 1-1 hesabı ilə başa çatdı. Əlavə oyun vaxtında isə Yuqoslaviya qapısında daha bir qol gördü və SSRİ çempionatından qalib kimi ayrıldı. Fransanın ev sahibliyi etdiyi 1984-cü il çempionatı isə öz dramatikliyi ilə yadda qaldı. Gözəl oyunlar, intriqalar, oyunçular... Fransa həmin çempionatda güclü heyətlə təmsil olunurdu. Mişel Platini, Jan Tiqana, Alan Jires kimi məşhur oyunçuları özündə birləşdirən Fransa çempionatda gözəl oyunu ilə yadda qaldı və finala yüksəlməyi bacardı. Finalda İspaniya ilə qarşılaşan fransalılar azlıqda qalmalarına baxmayaraq, oyunu 2:0 hesabı ilə başa vurmağı bacardı.

Bəs, bu dəfə Fransada nələrlə olacaq? Dörd gün sonra Avropa futbola nəfəs alacaq. Nəfəslər kəsiləcək, yenə həyəcan, yenə göz yaşları, yenə kədər... Təki, dünyamız həmişə belə ola...

□ Nazim SABİROĞLU

MÜSAVAT

Son səhifə

N 122 (6443) 6 iyun 2016

Qazlı içki insanı ölümə yaxınlaşdırır?

“Circulation” jurnalında dərc olunan məqalədə şirin qazlı içkilərdən çox istifadənin dünyada hər il təqribən 184 min insanın ölümünə səbəb olduğu yazılıb. Həmçinin əlavə çəki ilə yanaşı, sağlamlıqla bağlı bir çox problemlərin yaranmasına da gətirib çıxarır.

Qazlı içkilərdən istifadə tezliyini bu insanların ölümü ilə qarşı-qarşıya qoyan alimlər qrupu aşkar edib ki, bu içkilərdən çox istifadə etmə birbaşa və dolayı yolla hər il təqribən 180 min insanın ölümünə səbəb olur. Ölüm hallarının əksər hissəsi II tip şəkərli diabetin, 45 mini ürək və damar xəstəliklərinin, 6,5 mini isə xərçəng xəstəliyinin payına düşür. Gün ərzində cəmi 2 şüşə şəkərli qazlı içki içmək insanların şirin dadları bilmə hissini kütəşdirir və onları şəkərə daha da meyilləndirir. Qazlı içkilərin əsasən ürək xəstəlikləri, qaraciyər çatışmazlığı, hipertaniya, maddələr mübadiləsinin pozulması kimi fəsadlar törətdiyi bildirilir.

Eyni zamanda, hər orqana fərqli şəkildə zərər verir. Bu içkilər asılılıq yaradır və bir çox orqanlara qalıcı ziyan verir. Harvard Universitetinin araşdırmalarına görə, qazlı içkilərin içində olan fosfat erkən yaşlanmaya səbəb olur, infarkt riskini artırır.

Bədəndəki kalsium tərzliyini pozub sümük eriməsinə gətirib çıxardır, diş minasına zərər verir. Həmçinin qazlı içkilərin siqaret qədər zərər verdiyi də deyilir. Əksər sərinləşdirici suların dibində çöküntü olur.

Robotlar işçiləri əvəzləyəcək, insanlar ac qalacaq

“World Economic” Forumun analizinə görə, 2020-ci ildə robotlar dünyada 5 milyon işçini əvəzləyəcək. Bu tarixə 4 il var, amma indidən Avropa ölkələrində həyəcan siqnalı çalınmağa başlayıb. İsveçrə tarixi bir referendum gedəcək. Hər vətəndaşda ayda 2500 İsveçrə frankı məbləğində gəlir ödənməsi nəzərdə tutulub, bununla bağlı səsvermə keçiriləcək. Təklif qəbul edilə, sosial yardımlar kəsiləcək. Aylıq 2500 frank xaricində işsizlik yardımı da verilməyəcək. Finlandiyanın 3 şəhərində də hər kəsə aylıq 850 avro məaşa bağlı qanun qüvvəyə minmişdi. Fransada da bu mövzu müzakirə olunur.

Avropada robotların işçilərin yerini alması ilə işsizliyin artması və istehsalın zəifləyəcəyinə dair narahatlıq gündəmədir. Bu səbəbdən də Avropa Birli-

yində işsiz qalacaq insanlara gəlir yaratmaq üçün müxtəlif formullar üzərində işlənilir.

Uşağı dəyişik düşdü, 8 ay gözlədi

ald etmək üçün 8 ay gözləməli olub.

Hər iki körpə sentyabr ayında həqiqi valideynlərinə qaytarılıb. Uşağın anası, xanım Cushworth BBC-ə “qayğısını çəkdiyi, yedizdirdiyi, sevə-sevə çimizzirdiyi uşağın onun olmadığını” biləndə keçirdiyi hissələrdən danışdı. “İki fikir məni düşündürdü - məndə olan uşağın aqibəti necə olacaq və bəs mənim uşağım haradadır?” - deyə, o bildirib.

Cushworth ailəsində uşaq Salvadora, 2015-ci ilin may ayında doğulub. Təzə doğulmuş körpənin ilk gecəsi hospitalda keçsə də, səhəri gün naməlum səbəblərdən uşaq başqa bir körpə ilə dəyişik düşüb. Nəticədə ana Cushworth evinə özgə körpəni aparıb.

Ata-ana deyir ki, son nəticədə həqiqi uşaqları ilə evlərinə dönə bilmələri onlar üçün bu ağrılı əhvalatın “xoşbəxt sonluğu” deməkdir. Körpələrin hansı səbəbdən səhv düşməsi anlaşılmaz olaraq qalır. İki həftə bundan əvvəl doğuşu qəbul edən həkimə qarşı irəli sürülmüş ittiham ləğv olunub.

Kəçən il Salvadora körpələri dəyişik düşmüş britaniyalı ata və onun arvadı keçirdikləri iztirablarını BBC ilə bölüşüblər. Riçard Cushworth və onun salvadorlu arvadı Mercy oğulları Moses ilə yalnız indi ABS-da evlərinə dönə biliblər. Mosesin onların uşağı olması DNT yoxlaması nəticəsində sübut olunub. Moses başqa körpə oğlanla doğum evində dəyişik düşmüşdü. Ata-ana doğum kağızını

QOÇ - Ulduzların düzümü bu tarixdə xeyli işləyəcəyinizdən xəbər verir. Lakin buna görə usanmağınız əbəsdir. Çünki əziyyətinizin bəhrəsini mütləq görəcəksiniz. Həvəsiniz olsa, axşam qonaq gedin.

BUĞA - Əgər işləyirsinizsə, müəyyən mübahisələrlə rastlaşma ehtimalınız var. Bunu nəzərə alıb rəhbərliklə, eləcə də həmkarlarınızla mübahisələrdən yayının. Sərt mövqe nümayiş etdirməkdənsə, təmkinli olun.

ƏKİZLƏR - Təzə xəbərlər yolunuzu gözləyir. Bu, daha çox yeni iş təklifləri və ya fəaliyyətdə sıçrayışlarla bağlı gözləntilərdir. Günün ikinci yarısında üreyinizcə olan hadisələrlə rastlaşacaqsınız.

XƏRÇƏNG - Əsəblərinizi gərginləşdirə bilən olaylara həvəs göstərməyin. Bütün umu-küsüləri bir tərəfə atıb reallığa uyğun hərəkət edin. Əsasən də ailə-sevgi münasibətlərinə diqqət ayırın.

ŞİR - Kənar məsləhətlərdən nə qədər uzaq olsanız, bir o qədər rahatlıq tapacaqsınız. Yaxşı olar ki, ciddi qərarları yalnız üreyinizin səsinə uyğun verəsiniz. Ümitsizlikdən uzaq olun.

QIZ - Ayın ən uğurlu günlərindən birini yaşayacaqsınız. İstər şəxsi büdcənizdə, istərsə də fəaliyyət zəminində uğurlarınız artacaq. Təşəbbüskarlığı mümkün qədər əldə saxlayın.

TƏRƏZİ - Sevgi münasibətlərini tənzimləmək üçün aktivliyinizi artırın. Daxili narahatçılığınızı aradan qaldırmaq istəyirsinizsə, qarşı tərəfə güzəştə gedin. Uzaq yola çıxmağa dəyər.

ƏQRƏB - Perspektivli görüşlərdə iştirak etmək üçün ulduzlar sizə yardımçı olacaqlar. Aldığınız təkliflər gələcək həyatınızda təkan rolunu oynayacaq. Odur ki, gün boyu aktivliyinizi artırmalısınız.

OXATAN - Göy qübbəsi bu təqvim bütünlüklə sevgiyə həsr etməyinizi məsləhət görür. Yersiz qısqançlığa yol verməyin. Səmimi olun ki, rəğbət qazanasınız. Nəhar ərəfəşində sürprizlər mümkündür.

OĞLAQ - Daxili sıxıntılarınızın artdığı bir ərəfədə mübahisəli situasiyalara meyl etməyin. Ümumiyyətlə, bu gün vaxtınızın çox hissəsini mənzil şəraitində keçirməyiniz məsləhətdir.

SUTÖKƏN - Yaxşı olar ki, bu gün fəaliyyətdə bir qədər ara verəsiniz. Vaxtınızı daha çox əyləncə və səyahətlərə sərf edin. Axşama yaxın səhhətinizin qayğısına qalın. Ailə üzvlərinizlə mehriban davranın.

BALİQLAR - Ətrafınızda olan insanlarla mehriban ünsiyyət yaradın ki, çətinə-dara düşəndə dəstək almağa yeriniz olsun. İşlə bağlı atacağınız addımları dəfələrlə götür-qoy edin. Daha səmimi olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Beynində əməliyyat keçirildi, həkimlərlə pişiklərindən danışdı

Pasiyent beynində əməliyyat aparılarkən həkimlərlə danışdı. Beynindəki xərçəng şişinin götürülməsi əməliyyatı zamanı 19 yaşlı İqə Yasika adlı qız tibb dünyasını şoka salıb. Hadisə Polşada baş verib. Xəstə həkimlərin manipulyasiyası bitmədən öncə oyanıbmış. Cərrahlar bildirib ki, bu durumda danışmaq pasiyentə hər hansı təhlükə yaratmır. Professor David Laricin sözlərinə görə, əməliyyat olduqca uğurlu keçib. Xəstə isə əməliyyatı aparan həkimlərlə öz sevimli pişiklərindən danışdı. Amma həkim bildirib ki, həmin anda gənc qadın nəyisə görə və duyacaq durumda olmayıb. Ekspertlər hesab edib ki, beynindəki hansısa manipulyasiya nəticəsində anesteziya effekt verməyib və xəstə əməliyyat zamanı oyaq olub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

“Yeni Musavat”ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, “E-Q” mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.